

ISSN 2657-537X

GMINNE NOWINY

Marzec, Nr 1 (852)/2025

Kwartalnik Gminy Lipnica Wielka

egzemplarz bezpłatny

www.lipnicawielka.pl

foto: Łukasz Sowiński

Drodzy Mieszkańcy Lipnicy Wielkiej i Kiczor

Miniony rok 2024 był dla nas czasem intensywnej pracy i licznych wyzwań. Z radością i optymizmem patrzę też w przyszłość. Przed nami nowe możliwości, które, mam nadzieję, wykorzystamy wspólnie w najlepszy sposób.

Chciałbym poinformować, że wiele projektów, które rozpoczęliśmy w poprzednich latach, zbliża się do końca. Zakończenie pierwszego etapu modernizacji oczyszczalni ścieków jest kluczowym krokiem w kierunku stworzenia bezpiecznego i ekologicznego systemu gospodarki wodno-ściekowej dla naszej społeczności. Finalizacja budowy sali gimnastycznej w Skoczyskach oraz przedszkola i żłobka otwiera nowe możliwości dla naszych mieszkańców, zarówno w sferze opieki nad dziećmi, bezpieczeństwa ale również ich rozwoju, a także organizacji pracy. Dziękuję za cierpliwość, jaką okazaliście podczas realizacji tych inwestycji!

Rok 2025 przynosi nam nowe wyzwania oraz inwestycje. Choć ostateczne decyzje dotyczące zakresu prac w tym roku jeszcze nie zapadły,

musimy działać z rozwagą, mając na uwadze ograniczone środki finansowe oraz zmieniające się przepisy. Zapewniam, że dołożymy wszelkich starań, aby mimo tych trudności kontynuować rozwój naszej gminy. Planujemy również szereg wydarzeń lokalnych – kulturalnych, turystycznych, społecznych oraz sportowych. Cieszę się, że w naszej gminie nie brakuje osób z pomysłami i chęcią działania, i wierzę, że w tym roku będziemy świadkami jeszcze większej liczby oddolnych inicjatyw. Zachęcam do dzielenia się swoimi propozycjami oraz pomysłami na wydarzenia czy działania społeczne – drzwi urzędu są zawsze otwarte.

Na zakończenie chciałbym zaapelować: nie wypalajmy traw! To nie tylko działanie karalne, ale także niezwykle niebezpieczne – zagraża ono ludziom, zwierzętom, mieniu,

foto. Łukasz Sowiński

a często również zdrowiu i życiu. Zachęcam wszystkich właścicieli gruntów, szczególnie tych sąsiadujących z terenami zabudowanymi, do systematycznego utrzymywania porządku na swoich działkach. To nie tylko kwestia estetyki i wizerunku naszej gminy, ale przede wszystkim bezpieczeństwa, zwłaszcza wiosną i latem!

W imieniu swoim oraz całego zespołu Urzędu Gminy życzę Państwu zdrowia, siły i optymizmu.

*Z wyrazami szacunku,
Mateusz Lichosyt
Wójt Gminy Lipnica Wielka*

Dzień sołtysa

W dniu 11 marca obchodzone jest coroczne polskie święto – Dzień Sołtysa.

Mamy też swoich sołtysów, którym chcemy z tej okazji podziękować: Sołtys Murowanicy Franciszek Pindziak, Sołtys Centrum Jan Kwak, Sołtys Skoczysków Eugeniusz Węgrzyn, Sołtys Przywarówki Józef Karkoszka i Sołtys Kiczor Przemysław Szymek. Chcemy w tym dniu okazać wdzięczność i szacunek sołtysom za ich pracę oraz zwrócić uwagę społeczeństwa na rolę sołtysa w polskiej wsi. Współczesny sołtys, mówiąc w skrócie to ambasador spraw lokalnej społeczności. Sołtysi to ludzie obdarzeni zaufaniem społecznym, tacy, którzy budują poprzez zgodę i podejmują działania mające rozwijać wieś oraz jej mieszkańców. Naszym sołtysom życzymy dużo zdrowia, wytrwałości i cierpliwości. Wszystkiego najlepszego.

Budżet Gminy Lipnica Wielka na 2025 rok

Budżet Gminy Lipnica Wielka na 2025 rok został zaplanowany w kontekście wieloletniej prognozy finansowej, zakładającej znaczący wzrost nakładów na inwestycje w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy.

Budżet na 2025 rok został uchwalony w dniu 27 grudnia 2024 roku uchwałą Nr VI/55/2024 Rady Gminy Lipnica Wielka i wynosił:

Prognoza Dochodów Budżetowych na 2025 rok

Dochody budżetowe Gminy Lipnica Wielka na rok 2025 wynoszą **58.017.935,00 zł**, w tym:

- **Dochody bieżące: 44.316.157,00 zł.**
- **Dochody majątkowe: 13.701.778,00 zł.**

Limit Wydatków Budżetowych na 2025 rok

Wydatki budżetowe Gminy Lipnica Wielka na rok 2025 zaplanowane są na **58.195.028,00 zł**, z czego:

- **Wydatki bieżące: 41.798.906,00 zł** (71,83% całkowitych wydatków).
- **Wydatki majątkowe: 16.396.122,00 zł** (28,17% całkowitych wydatków).

W ramach wydatków bieżących zaplanowano:

- **Wydatki bieżące jednostek budżetowych:** 34.599.031,00 zł, w tym:
  - o wynagrodzenia i składki: 24.044.443,00 zł.
  - o realizacja zadań statutowych: 10.554.588,00 zł.

- **Dotacje na zadania bieżące:** 2.105.000,00 zł.
- **Świadczenia na rzecz osób fizycznych:** 3.362.247,00 zł.
- **Obsługa długu publicznego:** 400.000,00 zł.
- **Programy finansowane z UE:** 1.332.628,00 zł.

Podział Wydatków Budżetowych

Z ogólnej kwoty wydatków budżetowych Gmina przeznaczy na:

- **zadania własne gminy:** 55.908.658,00 zł (96,07% wydatków).
- **zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone:** 2.271.370,00 zł (3,90% wydatków).
- **pomoc finansowa dla innych jednostek samorządu terytorialnego:** 15.000,00 zł (0,03% wydatków).

Planowane Przychody i Wydatki

W roku 2025 Gmina Lipnica Wielka planuje:

- **Przychody:** 927.093,00 zł, w tym:
- **Kredyty i pożyczki:** 927.093,00 zł.
- **Rozchody:** 750.000,00 zł, zgodnie z terminami zapadalności spłat kredytów.

Zestawienie wydatków budżetowych wg działów klasyfikacji budżetowej

Dział	Nazwa	Kwota
010	Rolnictwo i łowiectwo (infrastruktura sanitacyjna wsi)	9 564 020,00
600	Transport i łączność (drogi)	2 089 000,00
700	Gospodarka mieszkaniowa	280 000,00
710	Działalność usługowa	105 000,00
750	Administracja publiczna	8 111 011,00
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 196,00
752	Obrona narodowa	1 580,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 736 776,00
757	Obsługa długu publicznego	400 000,00
758	Różne rozliczenia (rezerwy)	260 000,00
801	Oświata i wychowanie	27 492 060,00
851	Ochrona zdrowia	137 000,00
852	Pomoc społeczna	1 672 466,00
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	70 851,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	56 100,00
855	Rodzina (świadczenia rodzinne i inne)	2 551 968,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 478 000,00
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 000 000,00
926	Kultura fizyczna	188 000,00
Wydatki ogółem		58 195 028,00

Wydatki majątkowe/inwestycyjne na 2025 rok

Dział	Nazwa zadania	Plan na 2025 rok
010	Rolnictwo i łowiectwo	8.063.000
	Budowę ujęcia wody i stacji uzdatniania	150.000
	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków	7.913.000
600	Transport i łączność	845.000
	Rozbudowy drogi wojewódzkiej w Murowanicy (dokumentacja)	95.000
	Rozbudowa/modernizacja dróg	750 000
750	Administracja publiczna	500.000
	Modernizacja budynku Urzędu Gminy	500.000
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 038.120
	Zakup samochodu ratowniczo - pożarniczego dla jednostki OSP	1 038.120
801	Oświata i wychowanie	5 680 002
	Budowa energooszczędnego przedszkola wraz ze żłobkiem i wykorzystaniem przestrzeni piętra na część administracyjną	3 820 000
	Przebudowa i rozbudowa Szkoły Podstawowej Nr 3 w Lipnicy Wielkiej wraz z zapleczem	1 500 000
	Wydatki inwestycyjne na obiektach oświatowych - szkół	280.002
	Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej rozbudowy budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 o salę sportową w miejscowości Lipnica Wielka - Murowanica	80 000
851	Ochrona zdrowia	30 000
	Adaptacja pomieszczeń dla potrzeb rehabilitacji leczniczej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lipnicy Wielkiej	30 000
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	240.000
	Wydatki na dofinansowanie do modernizacji systemów ogrzewania w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Lipnica Wielka poprzez wymianę niskowydajnych i nieekologicznych palenisk i kotłów na wysokowydajne i proekologiczne źródła ciepła	90.000
	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	150.000
Ogółem		16.396.122

Gmina Lipnica Wielka w 2025 roku stawia na rozwój inwestycyjny i zapewnienie stabilności finansowej, dążąc do dalszego zwiększenia wydatków majątkowych. Celem jest poprawa infrastruktury oraz innych obszarów rozwoju naszej gminy.

Opracował: Janusz Pakos - Skarbnik Gminy Lipnica Wielka

Trwa modernizacja PSZOK w Lipnicy Wielkiej

W związku z modernizacją oczyszczalni ścieków informujemy, że do 31 maja 2025 r. PSZOK w Lipnicy Wielkiej będzie nadal nieczynny. Przypominamy mieszkańcom naszej Gminy, o godzinach otwarcia PSZOK-a w Kiczorach, który pozostaje bez zmian poniedziałek – piątek 9:00 – 10:00 oraz w pierwszą roboczą sobotę miesiąca 9:00 – 11:00. O dalszych zmianach będziemy Państwa informować na bieżąco. Za utrudnienia przepraszamy !

Podjęte uchwały Rady Gminy Lipnica Wielka

L.P.	NUMER UCHWAŁY	DATA	W SPRAWIE
GRUDZIEŃ			
50.	VI/50/2024	27.12.2024	Zatwierdzenie planu pracy Komisji Skarg Wniosków i Petycji na 2025 rok.
51.	VI/51/2024	27.12.2024	Zatwierdzenie planu pracy Komisji Oświaty Kultury i Sportu na 2025 rok.
52.	VI/52/2024	27.12.2024	Zatwierdzenie planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2025rok.
53.	VI/53/2024	27.12.2024	Uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2025.
54.	VI/54/2024	27.12.2024	Rozpatrzenie petycji wniesionej przez Burmistrza Miasta Zakopane.
55.	VI/55/2024	27.12.2024	Uchwała budżetowa gminy Lipnica Wielka na rok 2025.
56.	VI/56/2024	27.12.2024	Wieloletnia prognoza finansowej Gminy Lipnica Wielka na rok 2025-2035.
57.	VI/57/2025	27.12.2024	Zmiany w uchwale budżetowej Gminy Lipnica Wielka na 2024 rok.
58.	VI/58/2024	27.12.2024	Zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lipnica Wielka.
LUTY			
59.	VII/59/2025	24.02.2025	Zamiar przekształcenia Publicznego Przedszkola w Gminie Lipnica Wielka poprzez zmianę adresu siedziby przedszkola.
60.	VII/60/2025	24.02.2025	Powołanie opiekuna Młodzieżowej Rady Gminy Lipnica Wielka
61.	VII/61/2025	24.02.2025	Określenie szczegółowych warunków przyznawania oraz odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania takich usług.
62.	VII/62/2025	24.02.2025	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Lipnica Wielka w 2025 roku.
63.	VII/63/2025	24.02.2025	Udzielenie pomocy finansowej dla Województwa Małopolskiego.
64.	VII/64/2025	24.02.2025	Zmiany Uchwały Nr XIX/121/2020 Rady Gminy Lipnica Wielka z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Małopolskiego.
65.	VII/65/2025	24.02.2025	Fundusz sołecki
66.	VII/66/2025	24.02.2025	Zmiany w uchwale budżetowej Gminy Lipnica Wielka na 2025 rok

Oprac. A. P.

Nowy samochód ratowniczo-gaśniczy dla OSP w Lipnicy Wielkiej – Centrum

Nowy rozdział w historii jednostki OSP KSRG Lipnica Wielka-Centrum!

Piątek 28 lutego 2025 roku zapisał się na długo w historii naszej jednostki, kiedy to już tak oficjalnie dotarł do nas nowy i doposażony wóz strażacki. W tym samym dniu został poświęcony i przekazany naszej jednostce i od teraz będzie służył lipnickiej społeczności.

To dla nas ogromny skok milowy – spełnienie marzeń wielu pokoleń strażaków, którzy od lat wyczekiwali takiego pojazdu. Dzięki niemu

nasze działania ratowniczo-gaśnicze będą jeszcze skuteczniejsze i bezpieczniejsze!

Zakup ten nie byłby możliwy bez wsparcia wielu osób i instytucji. Pragniemy serdecznie podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji tego projektu – władzom samorządowym, instytucjom finansującym oraz osobom, które z ogromnym zaangażowaniem koordynowały cały proces – to dzięki Wam nasze

marzenie stało się rzeczywistością!

Zakup pojazdu został sfinansowany dzięki środkom z:

- Gmina Lipnica Wielka – dofinansowano ze środków Gminy Lipnica Wielka – 725.430,00 zł
- Skarb Państwa – Komenda Główna PSP – dofinansowano ze środków budżetu państwa – „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego” – 380.000,00 zł
- WFOŚiGW w Krakowie – zadanie współfinansowane ze środków WFOŚiGW w Krakowie w ramach Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych. Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych” – 100.000,00 zł
- Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego – projekt współfinansowany ze środków województwa małopolskiego – 50.000,00 zł
- Bank Spółdzielczy w Jabłonce – darowizna celowa – 25.000,00 zł

Całkowita wartość pojazdu (bez wyposażenia): 1.280.430,00 zł

Kilka słów o naszym nowym nabytku:

Zakupiony pojazd to fabrycznie nowy średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki MAN TGM 18.320 z napędem 4x4. Samochód o mocy 320 KM, który pomieści na sobie 4000 litrów wody oraz 500 litrów środka pianotwórczego. Samochód wyposażony jest m.in. w motopompę szlamową, motopompę pływającą, agregat oddymiający, agregat prądowórczy, opryskiwacz, węże strażackie, drabinę strażacką, torbę R1, defibrylator AED, radiotelefony, latarki, aparaty ochrony dróg oddechowych, deskę ratowniczą, sorbent czy piły spalinowe.

Część z wyżej wymienionego sprzętu została zakupiona ze środków własnych jednostki oraz dzięki hojności mieszkańców, za co wszystkim darczyńcom jesteśmy niezwykle wdzięczni.

Uroczystość poświęcenia i przekazania pojazdu była dla nas naprawdę wyjątkowa – dziękujemy wszystkim, którzy świętowali ten moment razem z nami. Wasza obecność to dla nas ogromna motywacja do dalszej służby! W uroczystości wzięli udział przedstawiciele m. in. Urzędu Gminy w Lipnicy Wielkiej oraz Rady Gminy

w Lipnicy Wielkiej, Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Targu, Wojewody Małopolskiego, Parafii pw. Św. Łukasza Ewangelisty w Lipnicy Wielkiej, Babiogórskiego Parku Narodowego, Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Nowym Targu oraz członkowie wszystkich jednostek OSP z terenu Gminy Lipnica Wielka.

Dziękujemy wszystkim osobom, które koordynowały projekt zakupu od samego początku, aż do przyjazdu auta do Lipnicy. Dziękujemy strażakom za motywację i za zaangażowanie w przygotowania do uroczystości. Jesteśmy wielcy!

Od razu po poświęceniu wóz został włączony do podziału i jest już gotowy do działania – oby służył jak najdłużej i jak najrzadziej musiał wyjeżdżać do akcji!

*dh Kamil Bodzioch /
fot. Łukasz Sowiński*

Przekazanie sprzętu dla jednostek OSP

W dniu 30 grudnia, odbyło się przekazanie zakupionego sprzętu w ramach projektu, który został współfinansowany ze środków pochodzących z budżetu Województwa Małopolskiego.

Zakupiono i przekazano:

- motopompę pożarniczą dla OSP Lipnica Wielka – Murowanica
- motopompę szlamową dla OSP Lipnica Wielka – Centrum
- motopompę szlamową dla OSP Lipnica Wielka – Przywarówka.

Łączna wartość zakupionych sprzętów przekroczyła 70 tysięcy złotych.

Panu Marszałkowi Łukaszowi Smółce i całemu zarządowi Województwa Małopolskiego dziękujemy za przychylność, a strażakom życzymy, by przekazany do ich jednostek sprzęt służył jak najdłużej.

(K.B.)

2 kwietnia – rocznica śmierci Jana Pawła II

Na portalu „Przystanek historia” ukazał się bardzo interesujący artykuł Agnieszki Wygody „2 kwietnia – rocznica śmierci Jana Pawła II”. Autorka zwróciła uwagę na wagę i przesłanie jakże ważnej rocznicy dla każdego Polaka.

Napisała: **Dnia 2 kwietnia 2005 roku zakończył swoją ziemską pielgrzymkę Jan Paweł II: 264. z kolei Zastępca Jezusa Chrystusa na ziemi, pierwszy Słowianin na Stolicy Piotrowej, dziś święty Kościoła katolickiego.**

Jako pielgrzym przebył 1700 000 kilometrów, odbył 104 pielgrzymki, odwiedził wszystkie kontynenty, kanonizował 478 osób, beatyfikował 1318, napisał 14 encyklik, 11 konstytucji apostolskich, mianował 232 kardynałów. Jego pielgrzymki gromadziły miliony wiernych. Największe zgromadzenie odnotowano w Manili, gdzie zebrało się niemal 5 mln młodych ludzi z całego globu na Świątynnych Dniach Młodzieży.

Odszedł w Wigilię święta Miłosierdzia Bożego, które sam ustanowił.(...). Większość wiernych na całym świecie po prostu go kochała – porwał tłumy swoją wiarą i charyzmą. Czy rozumieli jednak jego przesłanie?

Autorytet z Polski

Wiara i rozum są jak dwa skrzydła, na których duch ludzki unosi się ku kontemplacji prawdy.

Jan Paweł II, encyklika *Fides et ratio*

„Raiso Maksimowno, mam zaszczyt przedstawić ci największy autorytet moralny na ziemi. On jest Słowianinem, tak jak my” – powiedział do żony Michaił Gorbaczow w grudniu 1989 r., po rozmowie z Janem Pawłem II. Wyraźnie odprężony i uśmiechnięty, choć do biblioteki papieskiej wchodził spięty i zdenerwowany, jak wspominają świadkowie.

Moralny autorytet pochodził z Polski. Kiedy 16 października 1978 r. polscy komuniści dowiedzieli się, że

Wojtyła został papieżem, zwlekali z reakcją. Ustalono, że to ma być sukces Polski Ludowej. Dlatego w rządowej „Polityce” można było przeczytać, że: „nowy papież pochodzi z kraju, który buduje socjalizm także na gruncie współpracy marksistów z katolikami”.

Reakcja wiernych była spontaniczna. Wyszli na ulice, spotykali się na modlitwie w kościołach. A ks. Edward Zacher, katecheta Lolka z Wadowic, dopisał po łacinie w rejestrze chrztów za rok 1920 przy nazwisku Karola Wojtyły: „Wybrany na papieża 16. X.1978, przybrał imię Jan Paweł II”.

Z dalekiego kraju

„Nie lękajcie się (...) przyjąc władzy Chrystusa (...) otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi i Jego zbawczej władzy. Otwórzcie granice państw, systemów ekonomicznych, systemów politycznych, kierunków cywilizacyjnych. Nie lękajcie się!”

Te słowa wypowiedziane w dniu wyboru na papieża stały się mottem całego pontyfikatu, a zarazem niezwykle aktualnym również dziś przesłaniem polskiego papieża dla człowieka XXI w. Papież z dalekiego kraju ukazał pogrążonemu w dekadencji Zachodowi, że wiara może być tym, co wyzwala i kruszy mury systemów politycznych, społecznych i gospodarczych, a zarazem potrafi je uzdrawiać. Podkreślał przy tym niezbywalną godność każdego człowieka jako dziecka Bożego. Polakom, boleśnie doświadczonym przez okupację niemiecką, potem narzuconą

władzę sowiecką, zagubionym w państwie programowo walczącym z religią, pomógł odnaleźć tożsamość. On jej uczył i o niej przypominał. Przypominał, że Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek.

Przez lata konsekwentnie nakreślał wizję Europy jako wspólnego dziedzictwa opartego na chrześcijaństwie. W 1979 r. w Gnieźnie powiedział: „Czyż Chrystus tego nie chce, czy Duch Święty tego nie rozrządza, ażeby ten Papież - Polak, Papież - Słowianin, właśnie teraz odsłonił duchową jedność chrześcijańskiej Europy, na którą składają się dwie wielkie tradycje: Zachodu i Wschodu”.

Mówił o dwóch płucach Europy, o budowaniu jedności w poszanowaniu różnorodności. Ta wizja chrześcijaństwa, wolności i jedności Europy, którą głosił polski papież, rozwijała się na gruncie Kościoła polskiego będącego częścią Kościoła po-

wszechnego, zanurzonego nad Wisłą w polskiej historii. Poglądy Jana Pawła II były poglądami Karola Wojtyły, ukształtowanymi przez polski katolicyzm, polskie umiłowanie wolności, doświadczenie okupacji niemieckiej, sowieckiej i przez lata walki z komunizmem o prawa człowieka. Wołanie o wylanie Ducha Świętego na Placu Zwycięstwa w czasie pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny, które przyczyniło się do powstania „Solidarności”, a następnie do sekwencji zdarzeń przyspieszających upadek muru berlińskiego i jałtańskiego porządku, rozlegało się już w czasie wcześniejszych homilii bpa Wojtyły. W aktach o sygn. AIPN 01011/11/1 znajduje się stenogram kazania wygłoszonego przez Karola Wojtyłę 22 maja 1966 na Jasnej Górze, w roku obchodów Millennium Chrztu Polski. Zwraca uwagę fragment: „żeby Duch Święty stale odnawiał oblicze naszej polskiej ziemi, przez całe tysiąclecie, które się rozpoczyna na chwałę Boga”.

oprac. R.K.

W MINIONYM ROKU ODESZLI OD NAS

Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we Mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie. Każdy, kto żyje i wierzy we Mnie, nie umrze na wieki.

(Jana 11:25-26)

1. Ogórek Adam	żył lat 33	25. Gombarczyk Andrzej	żył lat 79
2. Młynarczyk Ludwik	żył lat 84	26. Karkoszka Karol	żył lat 84
3. Bandyk Albin	żył lat 72	27. Karnafel Augustyn	żył lat 75
4. Skoczyk Augustyn	żył lat 74	28. Kobroń Aniela	żyła lat 79
5. Janowiak Maria	żyła lat 95	29. Pieniący Stanisław	żył lat 86
6. Pastwa Antoni	żył lat 88	30. Stopiak Maria	żyła lat 96
7. Kramarz Maria	żyła lat 86	31. Graca Zofia	żyła lat 65
8. Figa Czesław Józef	żył lat 56	32. Odważny Robert Ryszard	żył lat 44
9. Kobylski Eugeniusz	żył lat 64	33. Surowczyk Teresa	żyła lat 79
10. Kwak Anna	żyła lat 93	34. Janowiak Mirosław	żył lat 57
11. Warzeszak Irena	żyła lat 88	35. Broda Roman Józef	żył lat 66
12. Michalak Karol	żył lat 65	36. Biela Józef	żył lat 83
13. Styruła Mirosław Krzysztof	żył lat 47	37. Karkoszka Bogusław	żył lat 58
14. Stopiak Eugeniusz	żył lat 64	38. Karlak Danuta	żyła lat 86
15. Marcinek Marek	żył lat 81	39. Gombarczyk Weronika Rita	żyła lat 101
16. Kurtas Joanna	żyła lat 86	40. Michalak Maria	żyła lat 88
17. Michalak Milan Ignacy	żył lat 65	41. Mikłusiak Franciszek	żył lat 52
18. Miciniak Emilia	żyła lat 72	42. Białoń Hermina	żyła lat 99
19. Dudziak Hubert Karol	żył lat 16	43. Kramarz Eugeniusz	żył lat 55
20. Karkoszka Wilma	żyła lat 89	44. Surowczyk Antoni Jan	żył lat 66
21. Mentel Wilhelmina	żyła lat 88	45. Antałczyk Wanda Danuta	żyła lat 58
22. Kobroń Janusz	żył lat 51	46. Winiarczyk Karol	żył lat 80
23. Fitak Julianna	żyła lat 97	47. Wójciak Maria Magdalena	żyła lat 74
24. Jasica Eugeniusz	żył lat 68		

*Wieczny odpoczynek
racz Im dać Panie,
a światłość wiekuista
niechaj Im świeci,
na wieki wieków.*

oprac. Bożena Solawa - Kierownik Urzędu
Stanu Cywilnego w Lipnicy Wielkiej

Kazanie Ojca Samuela w 20. rocznicę śmierci dra Emila Kowalczyka

Co pedzieć?
Jako pedzieć?
Jako nie pedzieć? ...

Przyznam się Wom, że Mie przed tym kozaniem muśtrowali. Tak powiydz. Tak nie gworz. Powiydz gwarom. Nie gworz gwarom, bo bedo i tacy, có gwary nie bedo rozumieć...

A jo na to: - no to jak bedo ciekawi, a nie bedo rozumieć, to sie spytajo tyk, có rozumieli. Ale na to słysym łodpowiydź, ze uni juz nie bedo pamiyntać i jako im łopowiedzo? No to jo pomyśłoł, jak rozumieli ale nie pamiyntajo i nic nie stracili, to i ci, có nierozumieli nic nie straco i przeto powiył łod serca i po nasymu, bo wdy jedyn powiy tak, a drugi inacy i kogo teraz trza słuchać? Nie tolo zwazuj na to, có i przeco gwarzo ludzie, aly słuchoj bardzi tego, Có ci som Pon Bóg gwarzi i jako ci radzi,

Drodzy Prziwarówcanie, có dziś przychłodzić tu ze śtandarym skoły, by tak uccić patrona skoły w Prziwarówce bo to Wase / nase świynto skoły... Drodzy Lipnicanie, łorawianie i Wy drodzy przybyli goście... Przychodzimy tu dzisiok do kościoła, jako i w kozdo niedziele... Przišli my tu na Mse Świynto - nie jacy przeto, ze tak

trzeba bo dzisiok niedzielo - dziyń Świynty, ktory Bogu kcymy poświyńcić - bo tak sie nolezy, bo tego nos ucylili duma - nase mamy, nasi łojcowie... A skond uni to wziny - nie z gwary, ale z Boskiego ucynio: dy som Pon Bóg nos tego ucyl, ze w tyżniu trzeba robić, a pote łodychnoć i dziyń Panu Bogu poświyńcić. I tak robimy. A kie my tu dziś razym, to sie tyz modlimy i za tyk, cu tak nie robio. Bo z wiarom to jes tak jako i z robotom. Jako i do roboty sie nie syścy garnio i łopruc ludzi robotnych, som i lyniwi - tacy có sie im nie kce - tak je i z zyciem i z wiarom ... Ale lyniwy, jak som nie zrobi a tyz nik za niego nie robi - to hnet widzi, ze z lenistwa nie wyzyje. Dzisiok kiemy SPANIELI - udawać mozemy dłuzy. Ale kiesik jak był kto leniwy, to zaroz było słysno, bo świnie kwicały, krowy bucały, ze sie nie najadły... Tyz grzondki, pola pozaroscaly i kozdy widziol, ze tu gazdy nie było. Dzisiok nie jacy zogony zarosły, ale tyz zielska bez miary narosło miyndzy ludziami. Kie nie zadbos ło zycie - hnet sie psuje. A psuje sie nie jacy zdrowie, ale tyz syćko coraz słabse. Kiesik ludzie z Prziwarówki, z Kicór i z Murowanicy - śli jeden za drugim, nie skardzyli sie, ze ik nogi

bolo, cały tydziyń ciynzko robili, furt sie uwijali, a w niedziele se łodychli, bo śli do kościoła i z kościoła na nogak. Pogwarzyli se ło syćkiym, ale sie tyz scyrze pomodlili i z boskom pomocom zaś śli do roboty.

Dzisiok zyjemy inacy. Moze nom i lekcy - nie trza sie telo uwijać, ale nom wcale nie weseli jako kiesik było. Teraz syćkiego furt mało ... furt cegosik chybi - a prze Có? Ludzie kiesik telo ni mieli a byli scynśliwi. Wiedzieli, ze nowoźnijyse majo i tego nie straco. Mieli w sercu Boga a Tyn dawol im prowdziwe scynście i ciesyli sie, ze som ś Niyem curoz bardzi blisko... Ciesyli sie Bogiym i zycie, i na ziymy pochniało im niebym... Ale na nic nom przidzie jacy zbacowanie jako było?... Trza pomyśleć ło tym, jako jes teraz i có zrobić, zeby było lepi. Zeby sie nom lepi darzyło - w nasyk zym-skik sprawak - pomyślijmy ło tym, cu zrobić by sie nom Pon Bóg z zycio niecó wytracoł. Dzisiok podpowiedzi i w Ewangeliji słysymy duzo: jako trza żyć z ludziami: - takim być prze drugiego, jako byk kcioł, by drugi był prze mnie: nie scuć na siebie, nie łobrozać sie. Jak trza, to pomoc i sie nie chwolic, innyk nie ganic, nie potympiać... Życ z Bogiym w sercu, z Bogiym iść do ludzi - to Bogiym sie ciesyc i tu i we wiecnosci ...

- a cas stranie leci... Dzieci - yj powiył wom ze cas leci. Dy i jo kiesik był młody ... i ni miolok tysiny ba włosy.

Dzieci, młodzi, syścy - cas ucieko, a wiecnosc sie zblizo ... A jako cas ucieko, to dziś nom i ta naso teraz urocystość dobrze przybacuje: spominomy, ze to juz 20 rokow, jako Pon dr Emil Kowalczyk do wiecnosci przesel - łodesel nom wartko... Wielki społecnik, samorzondowiec i regionalista rozslawiajony kulture łorawsko po świecie, publicysta, poeta, ucitel i dyrektor skoły w Prziwarówce...

- to tyz, i hnet po jego śmierci skoła w Prziwarówce, w który nos Ón ucól przybrała se jego imie: Pon Kowalczyk stoł sie jej patronym a jo wierzym ze i Łopiekunem, ze to nie jacy my dzi-siok za Niego sie modlimy, ale i Un za nos Boga prosi, by my sie nie dzielili, ale se łodpuscali i zgody sukali. Pon Kowalczyk nie dzieluł ludzi za swoje-go zycio i teroz nie dzieli. To có ludzi miyndzy sobom dzieli, pochłodzi łod złego - diaboł wdy monci, jako kiesik w Raju, tak i na ziymi. Furt cosik kombinuje, zeby ludzie sie nie ciesyli ani Bogiem, ani innymi, ale tyz i sami sobom ... Dwaścia roków łod śmierci Pana Kowalczyka to juz duzo czasu - dzieci, có sie wtedy rodziły, to dziś juz dorosłe Pany ... My có Pana Dyrektora - dr Kowalczyka pamiętomy - dbojmy nie jacy ło to, by innym go przybacować, ło Niym łopowiadać, ale tyz zadbojmy ło to, coby żyć tak, jako nas ucyl, by Łorawie, Lipnicy, tyz samymu sobie - hańby nie przynieś... Kcioł - by sie nom syćkiym dobrze żyło, przeto ucól nos we skole, jako trza słowo napisać ućciwo, bez blyndu i piyknie, ale tyz ucól, jako piyknie i ućciwo trza iś przez zycie. Jako cłowiyk mondry i ucony wiedziol, ze zeby my zapamiyntali, to musimy widzieć i powtorzać, przetu nie było mu zol ani casu, ani serco prze nikogo. Kozdego kcioł naucyl syćkiego, có trzeba, by potym kozdy, có wyjadzie z Lipnice, z Łorawy: we świecie sie nie straciol, aly se poradziol. A ucól pon dyrektor nie jacy tego, có mu pany z Warszawy kozali, aly ucól i tego jako sie nie jacy gwary nie hańbić, aly i jako gware, Lipnice, Łorawe, aly i Polske nie zhańbić. A ucól nie jacy we skole. Ucól i po skole. I to nie jacy w zespole Heródki ucól, kie za darmo po skole dostawol i z serca ćwicul z młodymi, coby Łorawskie, lipnickie zwycoje zachować. Pon Emil ucól swoim zyciym, ucól syćkik bo syćkik sanowol. Wiedziol połosprawiać z kozdym, kozdymu pedzieć cosik, có se kozdy zapamiyntol a pote se przybacowol i starol sie lepi

żyć, coby było tak, jako to pon dyrektor gwarzol. Pamiyntom, jako sie kiesik pon dyrektor starol, jako to be z Łorawom, có to bedzie z Polskom, kie sie nom - przy tyk przemianak - Pany tam na górze tak sie wadzo, jakoby zabocyli ze uni majo naród ucyl, ze sie ło naród majo starać, a oni jakoby nie pamiyntali, ze my ludzie, ze momy wiare, ze w Boga wierzymy. A dzi-siok wcale nie lepi i to nie jacy kasik daleko we świecie, cy w Polsce, ale tyz i miyndzy nami. Przeto dziś nie jacy Pon Dyrektor - dr Emil Kowalczyk, ale som Pon Jezus w Ewan-

geliji nos pyto, coby my zyli w Miłości i wzajemny dobroci... Pamiyntojmy to Boskie wołanie i weźmy se tyz do serca i wyrsyk Pana Kowalczyka: „Przikożania” - w którym nos pyto, by my pamiyntali ło swoik korzyniak, gdy nos bedo mamić selijkajymi światami. A przybacujonc nom korzynie ucy nos: „nie zaboc, có to honor, có godnoś. Boc, nie syćko mozno kupic za Judosowe srebniki”. Przecó nom to pon dyrektor w przykożaniok pisol? Jo se myśle, ze przeto, by sie nom lepi żyło. By sie nom na Łorawie, w Lipnicy żyło, jako w niebie... By w nos i koło nos nie było piekła, nie było zwady, gniywu. Ło tym tys mogymy cytać w jego wyrsyjak, kie pisol: „ani jo, ani mnie podobni - nie domy sie przemienić w wilków, a Łorawe w piekło” Kochane dzieci, Panie i Panowie Ucitele, Prziwarówcanie, Lipnicanie, Goście

- gwarzo nom, ze casy sie zmiyniajo, ze sie Łorawa zmiynio. My to tyz widzimy. Jes tak, jako se to wsimnoł i pon Kowolcyk, kie pisol wyrsyk o Łorawskiy chłodnicku: „Chłodnicku Łorawski ... Dziś zarosteś chłodnicku Łorawski zielskiym i głogami. Biyda na cie trafić. Ka cie sukać? ...Hej... trzeba nom go odnalzyć abo i na nowo wydeptać, a moze i wyrąbać. Biermy się do kupy, bo inacy, długo jesce naso Łorawa bedzie smutno i bolawo”. Siostry i Bracio - zmiyniajo sie casy? Zmiynio się Łorawa? A moze to my Łorawe zmiyniomy. Ale pomyśljmy: na lepse, cy na gorse zmiyniomy?

Kie dzi-siok swiyntujeme - musimy pomyśleć: i nad wyrsykiym i nad jego mondrosćiom. Aly trza nom tyz pomyśleć i nad sobom i nad naszym zyciym: cy my to zycie zmiyniomy, nie jacy na lekse, aly jako go zmiyniomy: na lepse, cy na gorse? Na lepse, cy na gorse zmiyniome Łorawe, Lipnice? Nieroz słysno skarge, ze dzi-siok nie zyje sie dobrze - no to na cu cekomy? Przecie nie kcymy sie dać przemiyńić w wilkow, ani Łorawy nie kcymy zmienić w piekło.

Siostry i Bracio. Kozdy z nos duma we swojym sercu, we swojii dusy - dobrze se to musi przemyśleć: jako zyje, cy kocho Boga, jaki je prze ludzi... Trza nom to przemyśleć i tak se pomyśleć, coby cosik w zyciu poprawić, bo inacy zmarnujymy nie jacy niedziele, ba nie dej Boze i to có robimy - i brón Panie Boze i zycie. Po to my tu dziś: by my się za Pana Kowalczyka spólnie pomodlili ale tys jako nos i dziś Pon Jezus ucy, coby kozdy z nos prze kozdego był lepsy - tak, by sie prze nos nik nie musiol tropić, aly tys by kozdy z nos był tak lepsy, coby sie i Pon Bóg móg z nos ciesyc i to nie jacy tym, ze sie piyknie modlimy, aly ze i wiary nie depcymy a zyjemy, jako Pon Bóg przikożol: z miłościom Boga, ale i z miłościom kozdego. Amen

Ojciec Samuel Andrzej Węgrzyn
 fot. Barbara Brenkus

Orawski Dom – opowieść o Ludwiku Młynarczyku – w pierwszą rocznicę śmierci

W dniu 4 stycznia, w sobotę wspominaliśmy postać pana Ludwika Młynarczyka – muzykanta orawskiego, nauczyciela, regionalisty, samorządowca, pszczelarza, planetnika, człowieka wielu pasji. Bowiem 5 stycznia mija rok, od kiedy Pan Ludwik odszedł od nas.

Patrzy na nas z góry, obserwuje i pewnie swoimi charakterystycznymi gestami czasem i strofuje.

Z tej okazji w Domu Ludowym odbył się pokaz filmu „Orawski Dom – opowieść o Ludwiku Młynarczyku” w reżyserii pochodzącego ze Spytkowic Dawida Pulita.

Na pokazie nie zabrakło najbliższej rodziny, która zawsze była wsparciem dla p. Ludwika. Sznytu artystycznego zaś dopełniła obecność muzykantów, którzy z Panem Ludwikiem mieli możliwość częstego muzykowania: Władysława Antańczyka, Eugeniusza Karkoszki, Grzegorza Kocura, Tadeusza Olszowego

i ludwikowego wnuka Darka Mikłusiaka – wypisz wymaluj w gestach, mimice i sposobie grania – isty dziadek. Dopełnieniem składu była gra na liściu Patryka Rudnickiego.

Po pokazie prawnuk Pana Ludwika – Błażej – wręczył reżyserowi kwiaty.

A pokaz filmu poprzedziła wizyta delegacji na lipnickim cmentarzu, z Panem Wójtem Mateuszem Lichosytem na czele, by złożyć wiązankę i zapalić symboliczny znicz. Dziś Pana Ludwika z nami nie ma. Ale pamięć o nim trwa, a to świadczy o wartości człowieka.

Pochodzący z Tylmanowej **Ludwik Młynarczyk** grał na skrzypcach już od 6. roku życia. W szkole podstawowej występował z zespołem dziecięcym. Celująco zdał egzamin ze słuchu do Liceum Pedagogicznego w Zakopanem, gdzie spotkał się z różnymi odmianami folkloru góralskiego. Szczególnie przypadły mu do gustu melodie orawskie wykonywane przez szkolnego kolegę Andrzeja Kuligę z Lipnicy Wielkiej. Podczas praktyki pedagogicznej w Zubrzyicy Górnej zaczął grać z lokalnymi muzykantami. Do pierwszej pracy został skierowany do Lipnicy Wielkiej, do Kiczor. Zafascynowany kulturą orawską poświęcił jej się bez reszty. Utworzył Dziecięcy Zespół Regionalny Heródki w Kiczorach, pełnił funkcję kierownika artystycznego Młodzieżowego Zespołu Regionalnego Orawa im. Emila Miki, założył kapelę Ludwika Młynarczyka. Był wychowawcą wielu młodych muzykantów orawskich.

Dawid Pulit jest niezależnym filmowcem pochodzącym ze Spytkowic. Zajmuje się filmem dokumentalnym oraz reklamowym, jest również studentem Szkoły Filmowej w Katowicach im. Krzysztofa Kieślowskiego.

K.K. / fot. Michał Pniaczek

Laur Babiogórski 2024

14 grudnia 2024 r. w Makowskim Centrum Kultury odbyła się uroczysta gala wręczenia Laurów Babiogórskich. Stowarzyszenie Gmin Babiogórskich honoruje osoby fizyczne i prawne za szczególne osiągnięcia dla rozwoju i promocji obszaru Stowarzyszenia w dziedzinach: gospodarki, kultury, w tym w szczególności: ratowania, ochrony, dokumentowania i pomnażania dziedzictwa przeszłości, współpracy, turystyki, ochrony środowiska, oświaty i sportu oraz rozwoju i ubogacania działalności organizacji.

Na wniosek Wójta Gminy Lipnica Wielka nagrody trafiły do Pani Karoliny Kowalczyk, dyrektorki Gminnego Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, oraz Zespołu „Orawa” przy Klubie Babia Góra Koło nr 48 Związku Podhalan w Północnej Ameryce. Zarówno Pani Karolina jak i Zespół wykonują niezwykle pracę na rzecz szerzenia kultury ludowej, ochrony tradycji orawskich i promocji wartości regionalnych. W imieniu Pani Karoliny, Laur odebrał jej mąż Marcin, natomiast dla Zespołu Orawa w Chicago zostanie dostarczony podczas Jubileuszu 35-lecia Klubu Babia Góra w Chicago.

Karolina Kowalczyk, od 2007 roku dyrektorka Gminnego Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, została wyróżniona za swoją pracę na rzecz kultury, edukacji i regionalizmu. Jej pasja do orawskiego folkloru oraz troska o zachowanie lokalnych tradycji i obyczajów widoczna jest zarówno w działalności zawodowej, jak

i osobistej. Jest autorką licznych artykułów naukowych, popularyzujących kulturę ludową Orawy, oraz liderką projektów, które edukują młodsze pokolenia i szerzą wiedzę o regionalnym dziedzictwie.

Jako wokalistka, Karolina Kowalczyk nie tylko wzmocniła swoje zaangażowanie w lokalną kulturę, ale także stworzyła projekt muzyczny „Biełaso – Ora#wa Power”, który łączy tradycję z nowoczesnością. Swoimi działaniami edukacyjnymi i artystycznymi promuje kulturę Orawy zarówno w Polsce, jak i za granicą. Jej nieustająca pasja i zaangażowanie są wzorem do naśladowania, szczególnie w zakresie ochrony lokalnej tożsamości i przekazywania jej na młodsze pokolenia.

Wyróżnienie **Zespołu „Orawa”** za ich wieloletnią działalność na rzecz kultury orawskiej i wychowania młodszych pokoleń Orawian w Chicago to uznanie dla ich niezłomnej pracy na rzecz pielęgnowania tradycji

ludowych poza granicami Polski. Zespół powstał w 1993 roku, a od tego czasu stał się integralną częścią polonijnej społeczności w Stanach Zjednoczonych, kultywując pieśni, tańce i obyczaje charakterystyczne dla Orawy.

W skład zespołu wchodzi dzieci i młodzież, którzy w trakcie prób uczą się orawskiej gwary, tańców oraz pieśni, a także biorą udział w licznych wydarzeniach kulturalnych, takich jak Odpust Orawski czy Festiwal Góralmania. Zespół pełni niezwykle ważną rolę w podtrzymywaniu tożsamości kulturowej Orawian mieszkających w Ameryce. Dzięki pracy zespołu, młodsze pokolenia mają szansę poznać swoją historię i dziedzictwo, a także duma z własnych korzeni staje się integralną częścią ich tożsamości.

Zarówno Karolina Kowalczyk, jak i Zespół „Orawa”, zasłużyli na szczególne gratulacje za swoją działalność na rzecz kultury orawskiej. Ich praca to nie tylko kultywowanie tradycji, ale także stworzenie przestrzeni, w której młodsze pokolenia mogą odkrywać swoje korzenie, budować poczucie tożsamości oraz wspólnie pielęgnować wartości, które łączą Orawę z resztą Polski. Wyróżnienia, które otrzymali, są docenieniem ich wieloletniego wysiłku, pasji oraz oddania w propagowaniu kultury ludowej i regionalnej.

Serdecznie gratulujemy laureatom i życzymy kolejnych owocnych sukcesów!

oprac. Jan Kuliga

Nasi w programie Farma Bandi wygrywa – wspólne oglądanie finału Farmy

W piątkowy wieczór odbył się finał Programu Farma – emitowany przez stację Polsat.

Uczestnicy tego programu są zamknięci przez 6 tygodni bez kontaktu ze światem. Zamieszkując w wiejskim gospodarstwie, bez prądu, bieżącej wody i... internetu! Farmerzy nie znają się wzajemnie, pochodzą z różnych środowisk, miast,

głosowania widzów.

Bandi jest bardzo lubiany w środowisku, dlatego przyjaciele i znajomi – spontanicznie – wspólnie zebrali się i w Domu Ludowym stworzyli „Strefę Kibica”. Jego sympatia przełożyła się na wynik – i Bandi został zwycięzcą 4 edycji Farmy. Zresztą w naszym środowisku nikt w to nie wątpił.

Na każdego w Domu Ludowym czekało zdjęcie z autografem Bandiego i Jaśka oraz poczęstunek od Bandiego. Ludzie też przynosili spontanicznie smakołyki.

Na co dzień Jasiek i Bandi zajmują się stolarką, prowadzą swoją agroturystykę z pięknym widokiem na Babią Górę i aktywnie włączają się w życie społeczne naszej gminy. Jasiek jest

reprezentują rozmaite zawody. Muszą stoczyć wiele pojedynków i wykonać sporo trudnych zadań – od tego zależy czy dostaną jedzenie, czy nie. Walczą o tytuł Super Farmera, Złote Widły i 100 tysięcy złotych.

W tej edycji w programie wzięło udział dwóch mieszkańców naszej gminy – ojciec i syn – Jasiek i Bandi. Spośród nich Bandi doszedł do finału, podczas którego wszystko zależy od

czynnym strażakiem OSP Przywórkowa, a Bandi członkiem Orawskiej Grupy Teatralnej im. dra Emila Kowalczyka. Są znani z wesołej natury, dowcipu, umiłowania do zwierząt, zaradności oraz nietuzinkowej otwartości na drugiego człowieka.

Czujemy dumę i radość, że Was mamy.

(K.K.), fot. Łukasz Sowiński

3 Godni Kiermas pod Babiom Górom

Dziękujemy Wam po stokroć każdemu z osobna. Wspólnie stworzyliśmy namiastkę tego o co chodzi w święta – rodzinną atmosferę, pełną spokoju, pozbawioną pośpiechu i gonitwy; nasyconą rozmowami, uśmiechami, życzliwością.

Bliską drugiemu człowiekowi. Tym bowiem wyróżniał się 3 Godni Kiermas pod Babiom Górom, na Placu Piotra Borowego w Lipnicy Wielkiej w przedświąteczną niedzielę 22 grudnia.

To nie był zwykły kiermas – stworzyliśmy na nim piękną atmosferę – my wszyscy razem – wystawcy, występujący i odwiedzający. Pokazaliśmy nasze piękne, lipnickie ciepło. Dzięki Wam wszystkim poczuliśmy świąteczną atmosferę.

Wszyscy wystawcy stanęli na wysokości zadania, aby ich stoiska były wyjątkowe, wspaniałe i niebagatelne. Grupy społeczne, które wystawiały

się na placu już samą swoją osobowością tworzyli coś wyjątkowego. Nie zabrakło też animacji, darmowych słodkości, foto-ścianek. I przyświecający cel główny – wesprzeć przede wszystkim działalność naszych grup społecznych.

Na naszej „naturalnej scenie” czyli przed Murem Ojców Niepodległości ze swoimi programami świątecznymi wystąpiły grupy i zespoły: Orawskie Roztoki, Szkoła Podstawowa w Kiczorach, spontaniczna;) grupa z zespołu Orawiacy, Zespół Orawianie im. Heródka, a na koniec połączone siły zespołów Orawiacy i Orawianie. Bo o to właśnie chodzi – o tę jedność, którą daje nam kultura ludowa i nasze dziedzictwo. Dodatkowo okres Bożego Narodzenia potęguje potrzebę przebywania i bycia wspólnie ze sobą. To pokazał ten *Kiermas*. Dziękujemy za obecność również chłopakom z Orawa.tv, którzy uchwycili naszą wspólną

radość oraz strażakom z OSP Kiczory, Murowanicy i Centrum i Radnemu Eugeniuszowi Węgrzynowi za pomoc organizacyjną, a Patrykowi Rudnickiemu za ufundowanie słodkości.

Jesteśmy zbudowani Waszymi oddolnymi działaniami, Waszą

mobilizacją, a przede wszystkim Waszą radością, gdy robimy coś wspólnie. Dziękujemy za tak liczne odwiedzenie Godniego Kiermasu pod Babiom Górom.

K.K. / fot. Grzegorz Rzepiszczak
Orawa.tv

Koncerty wyjazdowe Zespołu „Orawiacy”

W grudniu Zespół Regionalny „Orawiacy” koncertował w Krakowie i w Wasilkowie na Podlasiu. W podwawelskim grodzie wystąpiliśmy w czasie bożonarodzeniowego spotkania międzynarodowej korporacji w Starej Zajezdni Kraków by DeSilva.

W czasie „Christmas Party” zaprezentowaliśmy nie tylko orawskie tańce, ale także zaśpiewaliśmy orawskie pastorałki. Dla gości z Węgier towarzysząca nam „Muzyka Orawska Arva” zagrała kilka melodii madziarskich. Publiczność była również pod wrażeniem wykonania zbójnickiego naszych chłopców.

Zaś 6-7 grudnia 2024 r. Zespół Regionalny „Orawiacy” wziął udział w uroczystych obchodach 458. rocznicy otrzymania przez Wasilków praw miejskich. 6 grudnia podczas sesji Rady Miejskiej Wasilkowa została zawarta współpraca pomiędzy gminą Wasilków, a gminą Lipnica Wielka. Z tej okazji nasz zespół był obecny na wszystkich wydarzeniach związanych z urodzinami miasta. W czasie gali urodzinowej w Szkole Podstawowej nr 1 im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie zaprezentowaliśmy orawskie tańce i śpiew. Występ przyjęty był przez zgromadzoną

publiczność owacyjnie i wielokrotnie nagradzany brawami. Uczestniczyliśmy m. in. w mikołajkach w Wasilkowie, przygrywając

i śpiewając, również pastorałki, w czasie wręczenia prezentów.

rob

XXXI Gminny Przegląd Młodych Recytatorów i Gawędziarzy w Lipnicy Wielkiej

Protokół z XXXI Gminnego Przeglądu Młodych Recytatorów i Gawędziarzy im. Piotra Borowego w Lipnicy Wielkiej odbywającego się w dniu 08 stycznia 2025 roku

Komisja w składzie: Robert Kowalczyk – przewodniczący, Karolina Kowalczyk – członek, Stanisława Kucek – członek, Maria Łaciak – członek, Danuta Paplaczek – członek oraz Franciszek Pindziak – członek po przesłuchaniu **60** uczestników ze szkół podstawowych, Liceum i Technikum w Lipnicy Wielkiej przyznała następujące miejsca w poszczególnych kategoriach wiekowych:

RECYTATORZY- KLASY 0-III

I miejsce: Szymon Kidoń – SP 1, kl. II

II miejsce: Aleksandra Szczerba – SP Kiczory, kl. 0

III miejsca (alfabetycznie): Zofia Bandyk – SP Kiczory, kl. 0, Eliza Fitak – SP 2, kl. I, Błażej Mikłusiak – SP Kiczory, kl. 0, Zofia Piórkowska – SP 3, kl. I

Wyróżnienia (alfabetycznie): Nikola Jasiura – SP 4, kl. II, Magdalena Karnafel – SP 1, kl. II, Gabriela Komperda – SP Kiczory, kl. III, Michalina Lichosyt – SP 3, kl. III, Maciej Łuka – SP 2 – kl. I, Grzegorz Wójciak – SP 2 – kl. III

Reprezentacja do Białego Dunajca: Szymon Kidoń i Aleksandra Szczerba

GAWĘDZIARZE – KLASY 0-III

I miejsce: Amelia Malec – SP 4, kl. II

II miejsce: Jakub Lichosyt – SP 2, kl. II

III miejsca: Kacper Jasiura – SP 4, kl. III

Wyróżnienia (alfabetycznie): Magdalena Daniel – SP Kiczory, kl. III, Antoni Janowiak – SP 1, kl. III, Patrycja Neupauer – SP I, kl. I, Milena Pniaczek – SP 2, kl. II

Reprezentacja do Białego Dunajca: Amelia Malec i Jakub Lichosyt

RECYTATORZY- KLASY IV – VI

I miejsce: Julia Kucek – SP 1, kl. IV

II miejsce: Aleksandra Mikłusiak – SP 1, kl. V

III miejsca (alfabetycznie): Judyta Garaj – SP Kiczory, kl. VI, Lena Wójciak – SP 2, kl. VI

Wyróżnienia (alfabetycznie): Oliwia Gombarczyk – SP 4, kl. V, Anna Jazowska – SP 2, kl. IV, Maximilian Komperda – SP Kiczory, kl. V, Mateusz Pniaczek – SP 2, kl. V, Dominika Słaby – SP Kiczory, kl. V, Mateusz Smoleń – SP 3, kl. IV

Reprezentacja do Białego Dunajca: Julia Kucek i Aleksandra Mikłusiak

GAWĘDZIARZE – KLASY IV – VI

I miejsca: Karolina Kłozyk – SP 1, kl. VI, Aleksandra Michalak – SP 3, kl. VI

II miejsce: Oliwia Lichosyt – SP 3, kl. IV

III miejsce: Emilia Jasica – SP Kiczory, kl. VI

Wyróżnienia (alfabetycznie): Antonina Bandyk – SP Kiczory, kl. IV, Gabriela Jasiura – SP 4, kl. V, Sebastian Karkoszka – SP 4, kl. V, Anna Łyś – SP 2, kl. VI, Maciej Węgrzyn – SP 4, kl. V, Aleksandra Ziemiańczyk – SP 1, kl. IV

Reprezentacja do Białego Dunajca: Karolina Kłozyk i Aleksandra Michalak

RECYTATORZY – KLASY VII – VIII

I miejsca (alfabetycznie): Wiktoria Michalak – SP 1, kl. VII, Wiktoria Olesińska – SP 1, kl. VII

Reprezentacja do Białego Dunajca: Wiktoria Michalak i Wiktoria Olesińska

GAWĘDZIARZE – KLASY VII – VIII

I miejsca (alfabetycznie): Emilia Kowalczyk – SP 2, kl. VII, Zuzanna Lichosyt – SP 3 – kl. VIII

II miejsce: Julia Jazowska – SP 2, kl. VIII

III miejsca (alfabetycznie): Wiktor Janowiak – SP 1, kl. VII, Amelia Kramarz – SP Kiczory, kl. VII, Hubert Marszałek – SP 2, kl. VII

Wyróżnienia (alfabetycznie): Emilia Brenkus – SP 4, kl. VII, Maria Karkoszka – SP Kiczory, kl. VII, Julia Spyrka – SP 3, kl. VII

Reprezentacja do Białego Dunajca: Emilia Kowalczyk i Zuzanna Lichosyt

RECYTATORZY – LICEUM I TECHNIKUM

I miejsce: Oliwia Kowalczyk – ZS Lipnica Wielka – kl. III

II miejsce: Kinga Kubacka – ZS Lipnica Wielka – kl. III

III miejsce: Faustyna Marszałek – ZS Lipnica Wielka – kl. I

Wyróżnienie: Karolina Kaczmarek – ZS Lipnica Wielka – kl. III

Reprezentacja do Białego Dunajca: Oliwia Kowalczyk, Kinga Kubacka i Faustyna Marszałek

GAWĘDZIARZE – LICEUM I TECHNIKUM

I miejsce: Joanna Kłapisz – ZS Lipnica Wielka – kl. III

II miejsca: Anna Lichosyt – ZS Lipnica Wielka – kl. III, Justyna Wojtusiak – ZS Lipnica Wielka – kl. II

III miejsce: Radosław Brenkus – ZS Lipnica Wielka – kl. I

Reprezentacja do Białego Dunajca: Joanna Kłapisz, Anna Lichosyt i Justyna Wojtusiak

Nauczyciele przygotowujący:

SP 1: Katarzyna Buroń, Agnieszka Kłozyk, Elżbieta Kuliga, Anna Mikłusiak

SP 2: Barbara Brenkus, Anna Cymerman, Bogumiła Machajda, Barbara Omylak, Katarzyna Wontorczyk

SP 3: Ewa Rószczka

SP 4: Wioletta Błaszkiwicz, Lucyna Łowas, Beata Rudnicka,

SP Kiczory: Mariola Łuka, Wioletta Machaj, Maria Polańska-Nowak, Gabriela Trzop

Liceum i Technikum: Barbara Brenkus, Alina Kubacka, Barbara Sojka-Kidoń,

Komisja składa serdeczne podziękowanie za przygotowanie się wszystkim uczniom uczestniczącym w przeglądzie, nauczycielom oraz rodzicom.

Jak co roku cieszy fakt, że liczba uczestników utrzymuje się na podobnym poziomie, ale zachęcamy szkoły

by obstawiały wszystkie kategorie przeglądu. To powoduje, że dzieci mogą sprawdzić się na poziomie danej grupy. Zauważamy wyrównany, wysoki poziom młodych recytatorów i gawędziarzy, w większości znajomość wybranego tekstu, poprawną interpretację oraz staranną recytację. Aby poznać wymowę, nastrój i emocje wpisane w utwór trzeba go dobrze zrozumieć i przeżyć. To wpływa na jego właściwą interpretację. Należy także pamiętać że pisownia gwarowa nie zawsze jest równoznaczna z wymową. W zaprezentowanych tekstach pojawiają się często odstępstwa od właściwej wymowy gwarowej.

Należy pamiętać, że teksty autorów z innych regionów np. Podhala często zawierają wyrazy, zwroty obce czy też odwołują się do realiów, faktów czy zwyczajów niezwiązanych z Orawą. Warto też zwrócić uwagę na dobór repertuaru – należy zadbać o to, by teksty były odpowiednio dobrane do płci osoby, która go prezentuje. Prosimy o niewybijanie dla jednej osoby wierszy tego samego autora. Nie należy również gestykulować podczas recytacji, a podczas gawędy w sposób bardzo ograniczony.

fot. Ewa Magiera

*Wysełek na Orawy pogródke
I sukomprowdy
co sie kasik potraciyla.
Idym tutok, i hań tamok
i coroz wiyncy mnom wodzi...
Chodnicek nika nie wiedzie
Cesta prózno
gwara bałamutno.
Sukomprowdy
co tli sie jesce cichučko.
Ni ma je tutok, ani hań...
Sukomprowdy
bo jesce,
jesce
mozno je ozpolic
ino
musym je noś...*

(Karolina Kowalczyk)

foto. Laura Makabresku

48. Przegląd Gwary Góralskiej w Białym Dunajcu

W Szkole Podstawowej nr 2 w Białym Dunajcu odbyła się 48. edycja Przeglądu Młodych Recytatorów i Gawędziarzy im. Andrzeja Skupnia-Florka. To coroczne wydarzenie, które przyciąga młodych miłośników kultury góralskiej z Podhala, Orawy, Spisza i Pienin, jest jednym z najważniejszych konkursów w regionie, promującym piękno gwary i lokalnej tradycji.

W tegorocznym Przeglądzie wzięło udział 131 uczestników z 14 miast i gmin. Zanim młodzi gawędziarze i recytatorzy stanęli na scenie w Białym Dunajcu, odbyły się eliminacje gminne. W ich trakcie wyłoniono najlepszych uczestników, którzy mieli szansę zaprezentować swoje umiejętności przed szerokim gronem publiczności i jury. Dzięki temu finałowy etap stał się pokazem wyjątkowych talentów i zaangażowania w pielęgnowanie lokalnej kultury.

Uroczyste rozpoczęcie konkursu miało miejsce o godzinie 9:30. Na scenie pojawiło się kilkadziesiąt młodych artystów, którzy rywalizowali w kategoriach recytacji i gawędy. Każdy z uczestników miał za zadanie przedstawić tekst w gwarze, która oddaje charakter i tożsamość jego regionu. Publiczność z zainteresowaniem słuchała zarówno tradycyjnych opowieści, jak i poetyckich interpretacji w wykonaniu młodych artystów. W przerwach, czas umilały występy kapeli góralskiej, które jeszcze bardziej podkreślały wyjątkowy klimat

wydarzenia. Zebrani mogli uczestniczyć w koncercie kolęd, oraz wysłuchać tekstów literackich Adama Pacha i Stanisława Nędzy-Kubińca, które z prawdziwym kunsztem zaprezentował ks. prałat Władysław Żądel. Po zakończeniu występów jury, w skład którego weszli znawcy folkloru i języka regionalnego, udało się na naradę. Tymczasem uczestnicy mogli zjeść obiad i wymienić się doświadczeniami. Po intensywnych obradach ogłoszono wyniki – najlepsi recytatorzy i gawędziarze zostali nagrodzeni dyplomami oraz upominkami.

Zdobyte wyróżnienia:

GAWĘDZIARZE 0-III

III miejsce Brązowy Smrek – Amelia Malec SP Nr 4

RECYTATORZY 0-III

Wyróżnienie – Szymon Kidoń SP 1

GAWĘDZIARZE IV-VI

Wyróżnienie – Karolina Klozyk SP Nr 1

GAWĘDZIARZE VII -VIII

I miejsce Złoty Smrek – Zuzanna Lichosyt SP Nr 3

GAWĘDZIARZE SZKOŁY ŚREDNIE

III miejsce Brązowy Smrek – Joanna Klapisz

Wyróżnienie – Justyna Wojtusiak

RECYTATORZY – SZKOŁY ŚREDNIE

III miejsce Brązowy Smrek – Oliwia Kowalczyk

Wyróżnienie – Faustyna Marszałek

Laureaci będą mieli szansę wziąć udział w kolejnych prestiżowych wydarzeniach folklorystycznych, takich jak Festiwal Folkloru Polskiego „Sabałowe Bajania” w Bukowinie Tatrzańskiej. Przegląd w Białym Dunajcu to nie tylko konkurs, ale przede wszystkim święto lokalnej kultury, które przypomina o wartości gwary jako języka codziennego, pełnego historii i tradycji. Tegoroczna edycja udowodniła, że młode pokolenie z entuzjazmem kontynuuje dzieło swoich przodków, przywracając do życia dawne historie, zwyczaje i melodie. Organizatorzy już teraz zapraszają na kolejną edycję, która z pewnością dostarczy równie wielu niezapomnianych wrażeń.

Tekst: A.L. / Foto: S.K.

Orawski Przegląd Koledniczy

Protokół posiedzenia Komisji Konkursowej Orawskiego Przeglądu Koledniczego w Lipnicy Wielkiej z dnia 17.01.2025.

Komisja w składzie: Benedykt Kafel – etnograf, Jadwiga Adamczyk – muzyk, folklorysta, Monika Kurzeja – muzyk, dialektolog oraz Krzysztof Pierson – regionalista po obejrzeniu i gruntownej ocenie 5 grup koledniczych w tym: 3 dziecięcych i 2 dorosłych postanowiła przyznać następujące miejsca i nagrody:

w kategorii grup dziecięcych:

I miejsce – nie przyznano

II miejsce dla grupy „Kolednicy z Turoniem” z Zespołu Orawianie im. Heródka z Lipnicy Wielkiej

III miejsce dla grupy „Kolednicy z Gwiazdą” ze SP nr 4 w Lipnicy Wielkiej

Wyróżnienie dla grupy „Kolednicy z Kicor” – Kicorzanie z Kiczor

w kategorii grup dorosłych: dwa równorzędne I miejsca dla grup:

- „Betlejemy” z Zespołu Regionalnego Orawskie Roztoki z Lipnicy Wielkiej

- „Betlejemy” z Zespołu Regionalnego Orawiacy z Lipnicy Wielkiej

Na **Ogólnopolski Konkurs Grup Koledniczych Karnawał Góralski w Bukowinie Tatrzańskiej** Komisja kwalifikuje laureatów I miejsc

w kategorii grup dorosłych, grupy: „Betlejemy” z Zespołu Regionalnego Orawskie Roztoki z Lipnicy Wielkiej

i „Betlejemy” z Zespołu Regionalnego Orawiacy z Lipnicy Wielkiej.

Na **Pastuszkowe Koledowanie w Podegrodziu** Komisja kwalifikuje, po uwzględnieniu uwag Komisji, grupę „Kolednicy z Turoniem” z Zespołu Orawianie im. Heródka z Lipnicy Wielkiej.

Na tym protokół zakończono i podpisano.

fol. K.K.

Wyniki Konkursu „na Orawsko Bojke”

Komisja w składzie: Emilia Karlak, Janina Karkoszka oraz Robert Kowalczyk dokonała oceny nadesłanych na konkurs prac i przyznała następujące miejsca:

Kat Szkoła Podstawowa 4-6

I miejsce – nie przyznano

II miejsce – Karolina Kłozyk – „O kupieckim skarbie przy rdzawym źródleku”, kl. VI – Szkoła Podstawowa nr 1 (godło: HERMINKA)

III miejsce – Antonina Bandyk – „Gornek Herminy”, kl. 4 – Szkoła Podstawowa w Kiczorach (godło: JANINA)

Wyróżnienia:

- Zofia Kuliga – „Sonecki”, kl. 4 - Szkoła Podstawowa Nr 1 w Lipnicy Wielkiej (godło: SONECKI)

- Marcelina Gombarczyk – „O Marysi i Jaśku co Orawe uratowali od dzika”, kl. 4, Szkoła Podstawowa Nr 4 (godło: MARCYSIA)

Kat Szkoła Podstawowa 7-8

I miejsce – Szymon Machajda – „Cudowno, lipnicko studnia”, kl. VII – Szkoła Podstawowa Nr 2 (godło: HARNAS)

Komisja dziękuje wszystkim uczestnikom za ciekawe i inspirujące teksty przesłane na konkurs. Autorzy w swoich utworach w większości zachowali konwencje baśni, wpisując w nią, w sposób bardzo interesujący i kreatywny orawskie realia. Zachęcamy do udziału, ponieważ naszym celem jest w niedługiej przyszłości wydanie publikacji z orawskimi bojkami napisanymi na ten konkurs. Dziękujemy za dbałość o wysoki poziom konkursu, a nauczycieli zachęcamy do motywowania dzieci do wzięcia

udziału. Najlepsze teksty zostaną umieszczone w Gminnych Nowinach. We wszystkich kategoriach dla najlepszych prac przyznano nagrody rzeczowe.

Organizatorzy:

Mateusz Lichosyt – Wójt Gminy Lipnica Wielka, Karolina Kowalczyk wraz z Gminnym Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej, Stanisława Kucek wraz z Gminną Biblioteką Publiczną w Lipnicy Wielkiej, Janina Karkoszka oraz Emilia Karlak.

Cudowno, lipnicko studnia

Szymon Machajda, I miejsce

Downo, downo tymu, kie lasy Orawy sumiały jesce bardzi jako teraz, a Babio Góra, królowo Beskidu rosła wysoko ku niebu, w sercu tyk gór leżała mała dziedzina – Lipnica Wielko. Ludziska te dziedziny zyli w zgodzie z naturom jako Pon Bóg przykazuje. Łorali te ciynsko zymie, dzie skałeczka na skale, sadzili rzepe, sioli zboze i lyn. Wyposali woły w Babij Górze, a dzieciska krowy i łowce na polanie. W zimie baby skuwały piyrze, robiły kobierce, strikowały swedry, skarpetki i copki, a młode dziywki wysywały i hakłowały makatki i łobrusy na stoły, coby miały cò zaniyś w posogu.

Na kraju tej dziedziny stoła staro, wiyłko studnia, z ktore ludziska cyrpali

wode i nosili w putniak dó domu. Tom wodom napowali krowy, kónie, owce i kozy. Sami tyz z chynciom piyli, kie ik brały słabości. Starzy ludzie gwarzyli, ze ta studnia nie była chodźjako, ale miała przecudowno moc. Uzdrowiyła juz niejednego lipnicanina. Som lipnicki farar kie kiesik zaniemóg i zdało sie ze juz ducha wyzionie, gaździno go pokropiyła i wloła te wode do gymby, to hnet przeźroł na łocy, a rano był juz zdrowy i stanół odprawiać mso w kościele.

Legynda głosi, ze głyboko pod studniom bywajo malućkie wodniki, co strzego tego skarbu i przyziyrajó coby woda wdy było cysto i zdrowo. Jednego roku w lecie, kie strąśnie długo nie loło z nieba, studnia zacyna sknoć. Stropiyni lipnicanie syścy zacyni chodźić do kościoła i modlić sie o dysc. Byli i tacy, cò podchodzyli do studni i wołali wodników, coby im pomogli bo syćko w ty Lipnicy pozdycho i poumiyro. Nic to nie dało, córoz bardzi w studni wody chybiało. Byli tyz i tacy, cò wierzyli, ze przisła z nieba biyda na ludzi, bo strąśnie som grzyśni. Ale nie syścy tak myśleli.

Na Karlówce bywała młoda dziywka – Margietka, cò nie boła sie nicego i nikogo, strąśnie była ciekawo świata. Pomyśłała se kiesik, ze óna musi dós do tego cò sie jacy robi z tom studniom. Wziyna do kosycka trzy chlebicki, skopke masła i soli. Kie nastoł dzionek, rusyła w stróne lasu, dzie według legyndy miała być dziura do królestwa wodników. Ej dróga była

ciynsko, trzeba było is po zarośniyntyk krzokami chłodnickak, spadzystyk polankak, i głybokok dolinak. Kie dosta do cyrwónego drzewa, widno było pod nim mało dziure. Margieta klynknyła na kolana i zacyna wołać wodniki. Obiecała im chlyb z masłym i sól, za to, ze jej pumogo. Za chwilecke tyz z te dziury wyseł mały wodnik i pedzioł dziywycynciu, ze źródoł, cò śniego woda sie wylwo zatkały grubaśne korzynie starego smreka. Pedzioł tys, ze ón som nie do rady nic zrobić. Margieta mocno baba i ozgarniynto rusyła z wodnikiyem w tamto stróne. Łod razu wziyna sie do roboty. Potargała korzynie i wydfubała ryncami w zymy dziure. Pomalućku woda ze źródełka zacyna ciurkać, a studnia lipnicko znowa nabrała cysto i zdrowo wode. Uradówani ludziska okrzyknyli Margiete za nojmondrzyjse dziywycynćisko w Lipnicy. Wymyślyli tys wielkie śwynto przy studni i zawołali na nie syćkik wodników. Tońcyli i śpiywali przy ognisku do samego rana, jas sie trzynsy syćkie okna. Byli i tacy lipnicanie cò dziynkowali Bogu za opieke nad niymi i obiecali, ze na drugi rok wiesnom pódo na nogak do Kalaryje, podziynkować Paniynce Śwynty za to ze im przisła ta woda. Od tego casu studnia w Lipnicy Wielki nigdy juz nie była sucho, a ludzie wdy bocyli o Margietce i wodnikak, cò uratowały lipnicko dziedzine.

Tak to dziynki odwadze i dobroci Margietki studnia w Lipnicy dostała znakiym jedności ludzi i natury, a opowieści o wodnikak przekazywane były po wiecne casy z pokolynio na pokolynie.

O kupieckim skarbie przy rdzawym źródełku

Karolina Klozyk – II miejsce

B było to downo tymu, bo w casak kie na Orawie możyło sie domy na Stefana Króla. Wtedy Orawa należała do Madziarska.

U nos w Przywarowce kozde dziecko posalo krowy. Dzieciska u hrubryk gazdow miały o telo dobrze, ze daleko z krowami nie trza było chłodzić. Ci hudobniyjsi zaś mieli pole daleko od dziedziny, a nawet posali po lasak, coby krowicki kielo telo mlycka dały.

U Franka bogactwa nie było. A ze był nojstarsy z całego kyrdela dzieci, to tyz ojcowie od malyńkości posyłali go za potok, coby bydła przyziyroł, a młodszyk ucył roboty. Nie wdy mu sie to widziało, bo trza było wczas stawać, naciongać sie ze zwierzyntami i dzieciskami, ale wiedziol, ze jak pudzie z nimi stryk Ignac to ta wdy im pomoze i cosik opowiy, a cas wtedy warcij zleci. Nojbardzi lubiol słuchać o downyk casak i skarbak zakopanyk w Babij Górze. Siadol se wtedy na pnio-ku i łozmyślol, jakoby sie to jego biydne zycie odmieniło, kieby naseł taki skarb.

Było juz po zbiyrkak, kie ojciec przykozol nojstarsymu i dzieciskom is paś krowy na Złubki. Wziyni ze sobom stryka, bo trza było przyjs bez Grape, ka madziarscy ziandarze wartowali.

Ignac pedziol im ze, te patryje, ktoro kozdego dnia mijali, wybudowali wojocy i wartowali w nij w nocy, bo kupcy od Spytkowic wiedli konie lasami do Słowiynska. Przywarowcanie dobrze wiedzieli, ktoryndy konie sie wodzi. Jako, ze handlorze wdy cosik ludziom przedali, to ta nik sie wojokom nie skarzył i nie donosiul. Dzieciskom strasnie zwidziało sie, kie stryk opedziol im, ze handlorze som tacy łopatarni ze kóniom ubiyrajo buty na kopyta, coby wartownicy myśleli, ze to bez granice przechodzo ino ludzie, bo kónie wtedy nie dostawiajo śladów. Dobrze sie im tego słuchało, śli lasym i śpywali se wesoło...

Jus downo rosa sie cofła, krowy sie dobrze pasły, a Ingac miol na nie oko. Dzieciska zbiryrały gałynzie po lesie, jako im mama przykozala. A ze było połednie, to Franek poseł po wode do źródła. Kie dosel do mładnika

dożroł miyndzy gałynziami lezonego cłowieka. Wartko wyspekulowol, ze to be jedyn z tyk handlorzy, bo miol pańskie łodziynie. Podesel blizyj, choć serce mu mocno walyło ze strachu. Kupiec był ledwo zywy i cosik mamrotol pod nosym. Franek hnet wydedukowol, ze musiol isto uciekać i kryć sie przed wojokami, kie wiol konie popod grape do Słowiynska. Panocek dzierzol w gorzci worecki talarów, a nawet i cosik złota. Frankowi zašklyły sie łocy i juz wyciongol rynce po sakwy, ale otrzonszol sie, kie uslysol dzwony na Aniol Pański. Moze rusylo go sumiynie, a moze se przy-

bocyl, co mu ojcowie wdy gwarzyli, ze Pon Bócek syćko widzi.

Rannymu dol sie napić, a potym umyl mu głowe wodom. Kie handlorz otrzyzwioł opedziol mu cao historie, jako to z kamratami wiedli konie ponizyj patryji. Kie sie zwiedzieli, ze ziandarzy majo ik na oku, spłosyli zwirzynta, jymu niechali worki z piniondzami i przykozali, zeby sie skowol w lesie, coby go nie zabrali do herestu. Kie uciekol, slysol jako chycili jego kamratów, a on som stocyl sie ze skarpy i strasnie sie poobijol. Miol scynście, bo skrył sie w mładniku. Pedziol tys, ze wojocy dlugo darli sie za nim, ze mu nie odpusco i leko bez granice nie przyjdzie. Przeto ledwo zywy wyspekulowol, ze trza złoto i talary

w lesie skowac. A ze som se zasiok z tym rady nie do, Frankowi obiecol, ze jak opatry mu rany, nakormi, i pomoze skowac bogactwo, to sie z nim podzieli. Chłopcuznowa sie w łocak zaiskrzylo... Kupiec był ledwo rod, bo bez cały tydzijn Franek nosiyl mu jedzynie. Był cłowiekiem honorowym i przysiengol sie, ze za rok na Odpust na Łukosa kie dzwony bedo wolać na sume, zydo sie w tym miescu i całym złotym sie podzielo.

Dogwarzyli sie, ze cały skarb zakopio koło rdzawego źródła, miyndzy jedlickami, przy drodze na Złubki, a nad nim položo wielko płasko skała na któryj wydropio znak krzyza, coby warcij je było noś. Z tego źródła ani ludzie ani zwirzynta nie pijajo wody, przeto nik tam nie bedzie zazyroł. Dopedzieli tyz, ze jak jednego albo drugiego nie be przy tyj rdzawicy na cas, to tyn drugi moze wykopać som całe bogactwo.

Moze myślicie, ze na Łukosa sie spotkali i razym to złoto i talary wykopali, ale bodej tak nie było. Dziadek opowiadol mi, ze kupiec hnet trafił do herestu, bo śwagra, co był sołtysym Podwilka na poprawinak po kufie wystrzyloł, a ze był chorowity to z wiynziynia juz nie wyseł. Franek ponoć poseł na wielko wojne wojowac za cysorza i tyz sie nie wrócił. Tak sie isto na Łukosa nie spotkali...

Telo wom jacy powiy, ze przy drodze na Złubki, koło same młaki jes źródło, z którego wyplywo rdzawo woda. Jest cyrwonawe, ale kie słonko w połednie przyświyci, to zdaje sie nawet, ze jest koloru złota. Jo myślym, ze to od tyk zakopanyk talarów...

Dziadek gwarzył mi, ze tej wielkiej skały do dziś nik nie naseł... Chyba, ze naseł, ale sie nie pochwoyl. Jo se casym tam pomalućku chodzym, obziyrom płaskie skały i siadom koło te rdzawicy. Moze kiesik nojdym to miejsce albo i wy bedziecie mieć wiynkse scynście i sami wykopiecie kupiecki skarb?

Zaśpiewajmy kolędę jeszcze raz...

1 lutego 2025 roku kaplica w Przywarówce stała się miejscem niezwykłego spotkania, które połączyło pokolenia, serca i głosy w radosnym, wspólnym kolędowaniu. O godzinie 18:00 rozpoczęło się wydarzenie, które przyciągnęło mieszkańców Lipnicy Wielkiej i okolic, pragnących jeszcze raz poczuć atmosferę Bożego Narodzenia.

W kaplicy w Przywarówce wystąpiły liczne grupy muzyczne: schola parafialna *Adonai*, zespoły regionalne *Orawianie im. Heródka* oraz *Orawskie Roztoki*, a także zespół muzyczny składający się z utalentowanych wokalnie solistek oraz zaprzyjaźnionych z grupą orawskich muzyków, który wprowadził publiczność w świat tradycyjnych i współczesnych kolęd. A wszystko to pod batutą zdolnego, młodego człowieka,

Damiana Michalaka, naszego niezawodnego organisty, który swoją pasją, talentem i profesjonalizmem stworzył niezapomnianą atmosferę podczas koncertu. Dzięki niemu mogliśmy przeżyć muzyczną podróż, która na długo pozostanie w naszej pamięci. Jego wkład w ten koncert był nieoceniony, a my jesteśmy mu wdzięczni, że podjął się tak trudnego wyzwania.

Wydarzenie stało się nie tylko muzycznym przeżyciem, ale także okazją do integracji społeczności lokalnej. Wspólne kolędowanie pokazało, że tradycje bożonarodzeniowe są wciąż żywe i potrafią łączyć ludzi bez względu na wiek czy codzienne obowiązki. Po koncercie, w salce pod kaplicą, przy wspólnej kawie i herbacie oraz przekąskach, które przygotowała Grupa Wsparcia, na którą Rada Kaplicy zawsze może liczyć, można było porozmawiać o wrażeniach z wydarzenia, podzielić się swoimi odczuciami i po prostu odpocząć po koncercie.

Mamy nadzieję, że za rok spotkamy się znów, by wspólnie przeżyć kolejny, niezapomniany wieczór pełen muzyki, radości i bożonarodzeniowej atmosfery.

*Rada Kaplicy
fot. Barbara Brenkus*

Protokół z XXII Gminnego Konkursu Szopek i Ozdób Bożonarodzeniowych

W dniu 20.12.2024 r. w Lipnicy Wielkiej, w Domu Ludowym oceniono prace zgłoszone do XXII Gminnego Konkursu Szopek i Ozdób Bożonarodzeniowych.

Komisja konkursowa w składzie Karolina Kowalczyk, Stanisława Kucek, Krzysztof Pieronek, Grzegorz Rzepiszczak dokonała oceny **38 szopek** i **39 ozdób** bożonarodzeniowych postanawiając przyznać następujące miejsca:

SZOPKI

Kategoria: Klasy 0 - III oraz przedszkola

Miejsce I: Oskar Kobroń, szopka nr 64, Zuzanna Stopiak, szopka nr 60, Michał Skoczyk, szopka nr 57

Miejsce II: Mikołaj Węgrzyn, szopka nr 67, Kacper Kobroń, szopka nr 39, Ewelina Bandyk, szopka nr 63

Kategoria: Klasy IV - VI

Miejsce I: Bartosz Janowiak, szopka nr 58, Emilia Jasica, szopka nr 36, Lena Lichosyt, szopka nr 61

Miejsce II: Oliwia Lichosyt, szopka nr 54, Wiktoria Stachulak, szopka nr 65, Dawid Kulawiak, szopka nr 37, Maximilian Komperda, szopka nr 41

Miejsce III: Oliwia Kubisiak, szopka nr 51, Nikodem Pawlak,

szopka nr 44, Barbara Kramarz, szopka nr 42, Paweł Kramarz, szopka nr 46, Kaja Brandys, szopka nr 62, Tomasz Hola, szopka nr 55, Amelia Żurek, szopka nr 76, Julia Kucek, szopka nr 40

Kategoria: Klasy VII – VIII

Miejsce I: Klaudia Wójciak, szopka nr 50

Kategoria: Szkoły ponadpodstawowe oraz dorośli

Miejsce I: Michał Janowiak, szopka nr 35, Łucja Bandyk, szopka nr 38

Miejsce II: Paweł Hola, szopka nr 52, Stanisław Hola, szopka nr 53

Kategoria: prace wspólne oraz rodzinne

Miejsce I: Karolina, Aleksandra Klozyk, szopka nr 33 oraz Joanna Bałos z mężem i dziećmi, szopka nr 66

Miejsce II: Klasa „0” Kiczory, szopka nr 59, Klasa „0” SP 1, szopka nr 43, Przedszkole Bajkowa Kraina, szopka nr 45, Maciej, Aleksandra, Tomasz Cieluch, szopka nr 68 oraz Samuel, Marcecin Styruła, szopka nr 77

Miejsce III: Publiczne Przedszkole w Kiczorach Grupa „Pszczółki”, szopka nr 47, Leon, Zofia, Antonina, Bandyk, szopka nr 49 oraz Publiczne Przedszkole Grupa „Żabki”, szopka nr 34

Wyróżnienia: Magdalena, Emilia, Tymon Bandyk, szopka nr 48 oraz Dominik, Wojciech Faron, szopka nr 69

OZDOBY

Kategoria: Klasy 0 – III oraz przedszkola

Miejsce I: Kacper Kidoń, ozdoba nr 7, Antoni Bałos, ozdoba nr 9, Gabriela Komperda, ozdoba nr 26

Miejsce II: Liliana Klima, ozdoba nr 73, Gabriela Komperda, ozdoba nr 72, Julia Wójciak, ozdoba nr 8

Miejsce III: Tomasz Ślęzak, ozdoba nr 1, Nadia Karkoszka, ozdoba nr 6, Laura Kidoń, ozdoba nr 10

Kategoria: Klasy IV – VI

Miejsce I: Oliwier Gombarczyk, ozdoba nr 70, Aleksandra Mikłusiak, ozdoba nr 56, Wiktoria Wilk-Juraszek,

ozdoba nr 32, Marcelina Gombarczyk, ozdoba nr 31

Miejsce II: Oliwia Kubisiak, ozdoba nr 14, Tomasz Hola, ozdoba nr 27, Wiktoria Plaszczyk, ozdoba nr 75, Justyna Gwiżdż, ozdoba nr 5

Miejsce III: Roksana Skoczyk, ozdoba nr 21, Antonina Bandyk, ozdoba nr 23, Nikola Karnafel, ozdoba nr 11

Wyróżnienia: Liliana Kupczyk, ozdoba

ozdoba nr 18

Kategoria: Szkoły ponadpodstawowe oraz dorośli

Miejsce I: Stanisław Hola, ozdoba nr 29, Paulina Waksmundzka, ozdoba nr 4, Paweł Hola, ozdoba nr 28

Kategoria: prace wspólne oraz rodzinne

Miejsce I: Klasa III SP Kiczory, ozdoba nr 71, Publiczne Przedszkole w Kiczorach Grupa „Pszczółki”, ozdoba nr 24, Magdalena Daniel, Liliana Mikołajczyk, Sylwester Janiczak, Kółko Plastyczno-Techniczne oraz SP Kiczory, ozdoba nr 74

Konkurs jak zawsze cieszy się ogromną popularnością wśród mieszkańców naszej gminy i już na stałe wpisał się w świąteczną bożonarodzeniową tradycję.

Zarówno szopki – orawskie betlejemy jak i świąteczne ozdoby cechuje duża oryginalność, kreatywność i artystyczny styl. Do wykonania większości prac wykorzystano naturalne materiały takie jak: mech, szyszki, drewno, choinę, co podwyższa wartość prac. Cieszy fakt, że w wielu pracach pojawiają się tradycyjne, orawskie motywy. W konkursie także wyróżniają się prace zbiorowe, których przygotowanie integruje rodziny, pokolenia i wpływa na przekazywanie umiejętności i tradycji młodszemu.

Komisja zwraca uwagę aby na przyszłość unikać stosowania zakupionych, sztucznych, często już gotowych materiałów i ozdób. Przypominamy, że praca powinna być wykonana z tradycyjnych elementów i miło jest jeśli w pewnym stopniu nawiązuje do kultury Orawy. Komisja podkreśliła także, że w kategoriach dziecięcych prace powinny być wykonane w miarę samodzielnie.

Serdecznie dziękujemy wszystkim za udział w Konkursie.

fot. E. Magiera

nr 12, Aleksandra Michalak, ozdoba nr 16, Adrian Ślęzak, ozdoba nr 2, Aleksandra Ziemiańczyk, ozdoba nr 19, Maximilian Komperda, ozdoba nr 25, Kamila Ziemiańczyk, ozdoba nr 20, Magdalena Lichosyt, ozdoba nr 13, Estera Kurnat, ozdoba nr 17, Dominik Ślęzak, ozdoba nr 3

Kategoria: Klasy VII – VIII

Miejsce I: Emilia Bodek, ozdoba nr 30

Miejsce II: Wiktoria Michalak, ozdoba nr 22

Miejsce III: Vanessa Gombarczykova, ozdoba nr 15

Wyróżnienia: Natalia Janowiak,

MAŁA KSIĄŻKA, WIELKI CZŁOWIEK

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Czytanie jest dla dziecka czasem relaksu i reguluje emocje z całego dnia

Z nieskrywaną dumą prezentujemy super Czytelniczki i super Czytelników, uczestników akcji „Mała książka – wielki człowiek”, którzy w ostatnim czasie odebrali dyplomy Małego Czytelnika. Serdeczne gratulacje dla dzieci i ich rodziców.

Luiza Gąsienica

Julia Gwiżdż

Antonina Jasiura

Albert Jaskowiak

Wiktoria Jaskowiak

Klara Plaszcak

Nikodem Plaszcak

Hanna Więch

Maria Więch

Kamil Węgrzycki

Helena Węgrzyn

oprac. i foto: S.K.

Inspirujące spotkanie z okazji Dnia Kobiet w Lipnicy Wielkiej

Z okazji Dnia Kobiet w Gminnym Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej odbyła się wyjątkowa debata pod hasłem „Kobieta. Wczoraj, dziś i jutro”, z udziałem niezwykłych gości.

W rozmowie wzięły udział: Aleksandra Raczyńska, królowa polskiego nordic walking i najstarsza kobieta, która ukończyła maraton w Atenach; Hanka Rybka, ceniona polska artystka oraz Karolina Kowalczyk, dyrektor Gminnego Centrum Kultury.

Dyskusja skupiła się na roli kobiet w przeszłości i dzisiaj oraz na możliwościach i cechach, które będą kluczowe dla kobiet w przyszłości. Uczestniczki opowiadały o swoich doświadczeniach, przełamywaniu stereotypów oraz o tym, jak osiągać cele, niezależnie od wieku czy zawodowej ścieżki.

Aleksandra Raczyńska podzieliła się historiami ze swojej sportowej kariery, udowadniając, że nigdy nie jest

za późno na realizację marzeń. Hanka Rybka opowiadała o kobietach w kulturze i sztuce, inspirując do odkrywania swojego twórczego potencjału. Karolina Kowalczyk zwróciła uwagę na znaczenie wsparcia lokalnych instytucji w rozwijaniu talentów i pasji oraz opowiedziała o wartościach, które są kluczowe do osiągnięcia sukcesów w życiu.

Spotkanie było nie tylko okazją do refleksji nad miejscem kobiet w społeczeństwie, ale także do zaczerpnięcia motywacji i pozytywnej energii. Publiczność wychodziła z wydarzenia zainspirowana, pełna nowych pomysłów i przekonana, że kobieca siła drzemie w każdej z nich.

(M.L.) / fot. Łukasz Sowiński

Koncert dla kobiet „Kobiety jak te kwiaty”

W naszej kulturze, mamy to szczęście, że pięknie obchodzony jest Dzień Kobiet. W tym dniu panowie obsypują kobiety kwiatami i słodyczami oraz wymyślają atrakcje, by panie czuły się wyjątkowo.

„Kobiety jak te kwiaty” – taką nazwę miał niezwykle koncert, który odbył w Domu Ludowym, właśnie z okazji Dnia Kobiet. Trzech wspaniałych muzyków zaprezentowało repertuar piosenek napisanych spe-

cialnie dla pań na przestrzeni dekad. Nie zabrakło więc takich utworów jak: Jana Kiepury *Brunetki*, *Blondynki*, Zbigniewa Wodeckiego *Lubię wracać tam gdzie byłam*, *Pretty Woman*, *Super Girl*, czy *Najwięcej witaminy* oraz wiele, wiele innych.

Lider zespołu, Kacper Grzelak, na co dzień jest śpiewakiem barytonowym, aktorem w operze i teatrze, a do tego pisze piosenki. Gra również na basie i gitarze. Zajmuje się również oprawą muzyczną imprez i eventów. Dzięki swojej charyzmie, a jak sam to określa swojemu ADHD, zabrał nas w niezwykłą kobiecą podróż, którą każda kobieta przeżyła na swój wyjątkowy sposób.

Muzykowi towarzyszyli Dawid Stawecki, grający na wyjątkowej, bo sześciostrunowej gitarze basowej oraz mistrz perkusji Arkadiusz Bednarek.

W pełni zaskoczony mógł czuć się Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, który został zaproszony do wykonania wspólnie z zespołem dwóch utworów... i poradził sobie znakomicie.

Na koniec panowie radni naszej gminy wraz z wójtem wręczyli wszystkim zgromadzonym kobietom kwiaty. To był bardzo miły gest. Koncert na długo zostanie w naszych sercach. W tym dniu mogłyśmy poczuć się wyjątkowo. Mogłyśmy poczuć, że o nas pamiętacie. Dziękujemy panowie.

(K.K.) / fot. Łukasz Sowiński

Wieści z Ośrodka Pomocy Społecznej

Skubarki

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej w 2025 roku kontynuuje realizację projektu socjalnego „Aktywny Senior”.

W ramach tego projektu w dniu 06.02.2025 r. odbyły się trzecie już „Skubarki” w naszej gminie z udziałem Pana Wójta Mateusza Lichosyt oraz sołtysów: Pana Franciszka Pindziak – sołtysa sołectwa Murowanicy i Pana Eugeniusza Węgrzyn – sołtysa sołectwa Skoczki.

Celem tej imprezy jest kultywowanie tradycji dawnej Orawy, a towarzyszy im wspólny śpiew, tańce i rozmowy.

Nasze gminne „Skubarki” rozpoczął występ dzieci z Przedszkola Publicznego w Kiczorach, filia w Lipnicy Wielkiej prowadzonego przez Panie: Lucynę Fitak, Edytę Warzecha, Katarzynę Pałka, które zaprezentowały przepiękne Jasełka. Następnie w ramach integracji międzypokoleniowej dzieci wraz z rodzicami i seniorami uczyły się metody „darcia pierza”.

Miłym dodatkiem były wspominki o początkach powstawania tej tradycji na Orawie, które poprowadził sołtys z Murowanicy Pan Franciszek Pindziak. Podczas lipnickich

skubarek seniorzy oskubali 2 worki pierzy, a pomogły im w tym również seniorki z Lipnicy Małej, zaproszone w ramach integracji międzygminnej. Uwieńczeniem zakończenia pracy był wspólny poczęstunek, na którym zgodnie z tradycją nie zabrakło domowego chleba z miodem czy drożdżowych pampuchów. Aby tradycji stało się zadość odbyła się zabawa taneczna przy muzyce orawskiej, którą przygrywali nam lipniccy muzykanci.

Projekt „Aktywny Senior” będzie realizowany do końca grudnia 2025r., a dofinansowany jest przez Wojewodę Małopolskiego.

Oprac. Edyta Wontorczyk
- Pracownik Socjalny OPS w Lipnicy Wielkiej
Fot. Agnieszka Matuła

Senior Seniorowi

Podczas tegorocznego okresu świątecznego seniorzy biorący udział w projekcie socjalnym „Aktywny Senior” po raz kolejny wzięli udział w akcji społecznej „Senior Seniorowi”.

Akcja miała na celu wsparcie finansowe chorej seniorki z grupy, poprzez sprzedaż własnoręcznie robionych pierogów, uszek, krokietów. Podobnie jak w tamtym roku, dla Pań robiących krokiety, dom bezinteresownie otworzyła Pani Aniela Kubacka. Wykonano około 910 krokietów, 200 pasztecików z mięsem lub z kapustą i grzybami. Druga część ekipy pod czujnym okiem Pani Bożeny Kuliga wykonywała pierogi i uszka w kawiarence społecznej. Własnoręcznie ulepiono około 148 kg uszek i pierogów.

Akcja spotkała się z bardzo pozytywnym odbiorem ze strony mieszkańców, którzy chętnie zamawiali

domowe wyroby na Święta Bożego Narodzenia. Warto pomagać gdyż nigdy nie wiadomo kiedy my sami

będziemy potrzebować pomocy.

(E.W.)

Działania seniorów

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy Wielkiej w dalszym ciągu realizuje projekt socjalny „Aktywny Senior” w 2025 roku.

Aktywizowani do projektu są seniorzy z naszej gminy w wieku emerytalnym, chętni do integracji w środowisku lokalnym. Dotychczas dla seniorów zostały zorganizowane warsztaty kulinarne z Kółtem Gospodyń Wiejskich, podczas których odbyło się wspólne pieczenie pączków z okazji Tłustego Czwartku. Spotkanie przy pączku nie obyło się bez wspólnych rozmów i śmiesznych opowieści, które niezwykle scalają grupę.

Początkiem lutego, seniorzy w mniejszej grupie wybrali się do Szkoły Podstawowej nr 1 w Lipnicy Wielkiej na warsztaty komputerowe, które przeprowadzone zostały przez dzieci z siódmej klasy oraz przez dyrektora tamtejszej szkoły Pana Łukasza Kłozyka. Udział seniorów w warsztatach komputerowych miał na celu poprawę ich wiedzy ogólnej na temat

korzystania z komputera, laptopa, tabletu czy telefonu komórkowego. Miały również na celu poszerzenie świadomości seniorów na temat cyberzagrożeń w sieci.

Z racji tego iż małymi krokami zbliżają się święta wielkanocne, seniorzy rozpoczęli już przygotowania do wykonywania palm wielkanocnych poprzez własnoręczne tworzenie kwiatów z bibuły. Kolorowe kwiaty wykonywane są dawnymi metodami, które powoli idą w zapomnienie. Chcąc tego uniknąć, nasze ostatnie warsztaty rękodzieła ludowego odwiedziły dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 2, aby nauczyć się metody wykonywania tych oryginalnych kwiatów.

Projekt socjalny „Aktywny Senior” będzie realizowany do grudnia 2025 roku i współfinansowany jest ze środków Wojewody Małopolskiego.

(E.W.)

Wydarzenia w Parafii pw. św. Łukasza

Mistrzostwa piłki nożnej Służby Liturgicznej w naszym Orawskim Dekanacie. Stały się dla naszych lektorów starszych oraz młodszych sukcesem. Zwyciężyli, przez co mogli uczestniczyć w zawodach na szczeblu rejonowym. Rejonowy etap odbył się w Sułko-

wicach, gdzie lektorzy młodszy także otrzymali pierwsze miejsce co zaprowadziło ich na etap diecezjalny, dlatego kibicujemy naszym lektorom, aby zaprezentowali się jak najlepiej. Niech wygra najlepszy.

***

15 grudnia do naszej Służby Liturgicznej zostało włączonych 13 nowych ministrantów. Niech dobrze służą Panu Jezusowi przy Najświętszych Tajemnicach naszej wiary.

***

Grupa Apostolska, tak jak w tamtym roku, odwiedzała chorych wraz z księżmi składając im serdeczne życzenia i modląc się za nich. Jest to piękne doświadczenie, kiedy młodzi przychodzą do ludzi pełnych cierpienia i są z nimi i mogą dać im odczuć, że nie są sami, że wielu o nich pamięta. Młodzi z Grupy Apostolskiej rozdawali chorym różańce od Ojca Świętego Franciszka, zapewniając ich, że papież też o nich pamięta. Teraz papież potrzebuje naszej modlitwy, dlatego módlmy się za niego.

***

Czas świąteczny w naszej parafii to uwielbianie Boga, który stał się człowiekiem i narodził się w ubóstwie i chłodzie. Dlatego, by bardziej zbliżyć się do tej tajemnicy już kolejny raz mogliśmy przeżywać to przychodząc do Lipnickiego Betlejem, naszej Żywej Szopki, a w drugi dzień świąt spotkaliśmy się wieczorem by pobyć ze sobą i śpiewając kolędy.

***

Styczeń jest dla naszych scholi: Adonai oraz Exodus czasem w którym pokazują nam historię i doświadczenie Bożej Miłości w Święta Bożego Narodzenia przez ich wspaniałe Jasełka, które grali w kościele parafialnym św. Łukasza i kaplicy Krzyża Świętego w Przywarówce. Dzięki ich zaangażowaniu, grze aktorskiej i pięknemu śpiewowi nie jednemu serce się skruszyło, nie jedna łza z oka popłynęła. Bogu dzięki, że mamy tak zdolne dzieci i młodzież. Schola Exodus wystawiła jasełka także w Krakowie na Czyżynach oraz u sióstr Albertynek w Domu Generalnym, a Schola Adonai przedstawiła je w Domu Ludowym w Lipnicy Wielkiej. W ramach podziękowania za ich wielką pracę jaką włożyli w te Jasełka, pojechaliśmy to uczcić do Kina w Bonarce.

***

Początkiem lutego nasz pan organista Damian zorganizował na zakończenie okresu kolędowego koncert w Przywarówcańskiej kaplicy. Jeszcze raz mogliśmy doświadczyć Cudu Bożego Narodzenia w nas i między nami. Wzięły w nim udział zespoły muzyczne z naszej parafii i spoza niej. Później miał też miejsce poczęstunek dzięki gościnności Rady Kaplicznej z rodzinami.

***

10 stycznia nasza Grupa Apostolska miała swoją Wigilię, którą przeżywaliśmy razem się ze sobą modląc, śpiewając kolędy i będąc wspólnie w wielkiej radości i poczuciu wielkiej jedności. Wyrazem tego była organizacja tego wydarzenia oraz dzielenie się opłatkiem - znakiem, który odwołuje nas do Chrystusa Eucharystycznego.

***

15 stycznia Służba Liturgiczna wraz z rodzicami przeżywała swój „Opłatek” rozpoczynając go od Mszy Świętej, która była w intencji wszystkich rodziców i całej Służby Litur-

gicznej. Po Eucharystii udaliśmy się na Harcówkę, gdzie dzięki rodzicom mogliśmy świętować nasze spotkanie opłatkowe przy gorącej herbacie i wspaniałym jedzeniu.

***

8 lutego nasza Grupa Apostolska uczestniczyła w wydarzeniu „Granie w RAMIE”, które miało miejsce w podkrakowskich Piekarach. Była to rywalizacja siatkarska Ruchu Apostolstwa Młodzieży. Nasi walczyli do ostatniej kropli potu, ale niestety nie udało im się zakwalifikować do finału.

tekst i foto ks. Mateusz Zbroja

35. lecie Klubu Babia Góra Koła 48 w Chicago i Opłatek Orawski

Obchody 35-lecia Klubu Babia Góra zostały rozpoczęte o godz. 15-tej, Mszą Świętą w Kościele Świętej Weroniki u Księdza Kapelana Krzysztofa Palucha.

Mszy Świętej przewodniczył nasz wcześniej wspomniany kapelan Ksiądz Krzysztof oraz Wice kapelan Jacek Wrona wraz z Ojcem Przeorem Klasztoru Salwatorianów w Merriville Indiana Mikołajem Markiewiczem.

Oprawa muzyczna przygotowana przez organistę Aleksandra Jazowskiego, Kapele orawskie z Polski i z Chicago oraz zespół i członków Klubu Babia Góra uświetniły tę rocznicową Mszę Świętą. Do Kościoła Świętej Weroniki przyszli ze sztandarami przedstawiciele zaprzyjaźnionych kół,

członkowie Klubu Babia Góra oraz przyjaciele i sympatycy naszego regionu Orawa. Podczas tej uroczystej Mszy Świętej miało miejsce poświęcenie nowego sztandaru. Krzesnymi sztandaru zostali Krystyna Stachulak i Artur Jazowski.

Po Mszy Świętej Pani Prezes Anna Palenik przywitała gości z Polski, następnie podziękowała wszystkim obecnym na Mszy Świętej i zaprosiła do wspólnego zdjęcia oraz na dalsze obchody do sali bankietowej Belvedere Chateau.

Po krótkich przemówieniach wójtów Gminy Jabłonka i Lipnica Wielka oraz Prezesa ZPPA - Jana Króla oraz wspólnym zdjęciu wszystkich zgromadzonych wokół ołtarza w kościele Świętej Weroniki, udaliśmy się do sali bankietowej. Uroczysty bankiet rozpoczęli nasi wspaniali Trąbici w składzie: Stanisław Klapisz, Grzegorz Sarna i Józef Palenik. Następnie Kapela Orawska (chicagowska i polska) wprowadziła Sztandary: amerykański, polski i orawski. Za nimi weszli członkowie zespołu Orawa oraz nasi znakomici goście z Polski wraz z Zarządem Klubu Babia Góra.

Bankiet prowadzili: Aleksander Jazowski z Elżbietą Kucek.

Po odczytaniu wiersza Emila Kowalczyka:

*„Za morzym syrokiym dalekiym
Zesęł sie Orawiok z Orawiokiym
I tu na amerykański ziyymi
Ozpoloł miyndzy swojymi
Iskerke drzewie watry góralskie
coby ukozać downe zycie naskie.....
..... honor, siyłe, i chwile miyłe
A dzierzy ik jako drzewo korzynie
Wrośniynte w rodno ziyemie”*

powitano Gości z Polski z Orawskich gmin:

- Wójta Gminy Jabłonka Stanisława Kasprzaka wraz z małżonką
- Zastępcę Wójta Monikę Mastella wraz z małżonkiem
- Wójta Gminy Lipnica Wielka Mateusza Lichosyta
- Przewodniczącego Rady Gminy Lipnica Wielka - Andrzeja Karkoszkę
- Zastępcę Przewodniczącego RG Lipnica Wielka - Józefa Rudnickiego
- Prezesa Oddziału Związku Podhalan w Lipnicy Wielkiej - Patryka Rudnickiego
- Dr Marka Liszkę - Zastępcę Dyrektora Instytutu Neofilologii ds. studenckich Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie oraz Kierownika Góral Studies Center - Centrum Badan Góralskich
- Reżysera filmu - „Orawski Dom” - Dawida Pulita wraz z Anną Działek
- Muzykantów z Polski w składzie: Paweł Czaja, Filip Czaja, Robert

Machajda, Mateusz Mastela, Jonasz Pieronek, Patrycja Kowalczyk, Krzysztof Heteniak

- Kapelanów Klubu Babia Góra Ks. Krzysztofa Palucha i Ks. Jacka Wronę
- Zarząd Główny ZPPA na czele z Prezesem Janem Królem wraz z małżonką
- wszystkich przedstawicieli kół - obecnych na bankiecie
- zgromadzonych gości

Po przywitaniu gości zostały odśpiewane hymny: Hymn amerykański - odśpiewała Emilia Jazowska, Hymn polski - odśpiewał Tymoteusz Jazowski.

Pani Prezes Anna Palenik powitała i podziękowała wszystkim gościom przybyłym z Polski, wszystkim obecnym na naszej uroczystości 35-lecia Klubu Babia Góra oraz Sponsorom. Pani Prezes podziękowała również naszym muzykującym rodzinom, które wchodzi w skład Kapeli Orawa, a są nimi: Kapelan Artur Jazowski, Janusz Jazowski, Jerzy Mszal, Krzysztof Mszal, Monika Mszal-Urbaniak wraz z synami Kubusiem, Filipem i Mikołajem, Emilka i Tymek Jazowski, Bartek i Tomek Kucek, Adam i Eryk Pakos, Nikolas Bosak, Artur Stechura, Mirek Żurek.

Po wystąpieniu Gości z Polski, nastąpiło wręczenie Dyplomów i Pamiątek dla zasłużonych, zarówno od przedstawicieli z Polski jak i naszych Orawian chicagowskich.

Pan Zbigniew Szlembarski - Prezes Klubu Orawa Soccer - wręczył statuetkę pani Prezes i zaprosił na obchody 20-lecia Klubu Orawa Soccer, które odbędą się w jesieni 2025 roku.

Nasi Orawscy Zespolanie tańcem i śpiewem wprowadzili nas w tradycje naszego regionu Orawa. Wszystkim przypomnieli jak się kiesik tończyło i śpiywało. Najmłodszy Orawianin (3-4 latki) wraz ze swoimi rodzicami wprowadzili nas w nastrój bożonarodzeniowy tańcząc i śpiewając „Przylecieli Aniołkowie jak ptaszka z nieba...”

Zespół Orawa w Chicago prowadzony przez Marysię i Alka Jazowskich, którzy uczą to nasze młodsze

chicagowskie pokolenie, aby tradycja naszych przodków nie zaginęła. My wszyscy Orawianie mieszkający na ziemi amerykańskiej z dumą patrzymy na nasze dzieci, które tańczą i chcą przynależać do grupy Chicagowskich Orawian. Za to jesteśmy im wdzięczni i z głębi serca dziękujemy.

Nasze obchody 35-lecia były połączone z tradycyjnym opłatkiem, dlatego też, nie mogło się odbyć bez

Po smacznym obiedzie był czas na zabawę, rozrywkę, wspólne rozmowy, wspomnienia, przekazywanie pozdrowień itp. Czas nam upłynął w miłej i przyjemnej atmosferze.

Więcej informacji działalności naszego klubu można znaleźć na stronie internetowej ZPPA- Klub Babia Góra oraz stronie FB-owej - Zespół Orawa.

Drugi dzień obchodów 35-lecia Klubu Babia Góra rozpoczęliśmy

tradycyjnych winszowań „Na scyńście, na zdrowie, na tyn Nowy Rok... zeby sie Wom darzyło i mnożyło ...”, które złożył nam Prezes ZPPA - Jan Król. Po życzeniach nastąpiło poświęcenie opłatków, wspólna modlitwa „Ojcze Nasz” poprowadzona przez naszego kapelana Księdza Krzysztofa Palucha, łamanie się opłatkiem oraz wzajemne składanie życzeń.

wyjazdem do Stanu Indiana gdzie uczestniczyliśmy we Mszy Świętej w Klasztorze Ojców Salwatorianów. Po mszy mogliśmy obejrzeć „Panoramę Tysiąclecia”, która umieszczona jest za głównym ołtarzem. Jest to jedna z największych betlejemskich ruchomych szopok. Nawiązująca do znanych miejsc w Polsce scenografia, kolorowe szaty, postacie

w regionalnych strojach, połączonych z mazurkami, oberkami i tradycyjną polską muzyką, powaga świętych i królów majestatycznie krocących z pokłonem do Jezusa, przypomina w swoistej lekcji historii tysiącletnie dzieje chrześcijaństwa w Polsce. Panorama Tysiąclecia trwa pół godziny. Zakończona jest słowami skierowanymi do Rodaków wraz z błogosławieństwem Świętego Jana Pawła II.

Po mszy wróciliśmy do Chicago i udaliśmy się do Domu Podhalan, gdzie czekała nas prezentacja filmu „Orawski Dom”, którego reżyserem jest Dawid Pulit. Ze wzruszeniem i łezką w oku obejrzelśmy film, na ten czas mogliśmy przenieść się w nasze rodzinne strony a nawet dotknąć tych pięknych orawskich krajobrazów. Miło było zobaczyć postać Pana Ludwika Młynarczyka, długoletniego nauczyciela w Kiczorach; osobę, która pokochała Lipnicę, orawskie tradycje, muzykę. Dużo osób będących na sali miała możliwość osobistego poznania Pana Ludwika a nawet muzykowania pod jego nadzorem. Wspominaliśmy

nasze wspólne wyjazdy do Gorzowa Wielkopolskiego, Rabki, Żywca, Zakopanego - udział w Jesieni Tatrzańskiej, w Bukowinie Tatrzańskiej na Sabałowych Bajaniach. Wyjazdy za granicę - Włochy, Grecja, Francja, Słowacja. Zawsze był „duszą towarzystwa”,

umiał śpiewem, graniem rozbawić ludzi z różnych regionów Polski. Jesteśmy wdzięczni Dawidowi Pulitowi za nagranie tego filmu. Zostanie on na pamiątkę dla następnych pokoleń.

Na Orawie mamy wiele osób, które pokazały nam, że nasze zwyczaje, tradycja, pieśni i tańce, są wartościowe, że nie powinniśmy się tego

wstydić, tylko powinniśmy o to dbać, pielęgnować i kultywować. „Goście” z Polski, kapela, Pan dr Marek Liszka i Pan reżyser Dawid Pulit - brali udział w audycjach radiowych, które można odsłuchać na stacjach WPNA, Związku Podhalan „Na Góralską Nute”. Pan Łukasz Dudka - dziennikarz lokalnej gazety „Dziennik Związkowy”, przeprowadził wywiad z Panem dr. Markiem Liszką i Dawidem Pulitem. Wywiad ten znajduje się na stronie FB - Dziennika Związkowego. Dr M. Liszka i Pan Dawid Pulit spotkali się z polonijną młodzieżą w Polskich Szkołach - Szkole J. Brzechwy i Szkole H. Sienkiewicza.

Było również zwiedzanie słynnego chicagowskiego Downtown, Fasolki, Domu Cavina, lot nad Chicago, czas na krótkie zakupy w Centrach Handlowych - (mówiąc pospolicie molak). Niestety czas szybko płynie i musieliśmy się wszyscy pożegnać. Jednak czas spędzony razem został w naszej pamięci. Było nam niezmiernie miło gościć Przedstawicieli Orawy.

Korespondent „GN”: E. Kucek
 fot. archiwum Klubu Babia Góra

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Realizacja projektu pn. „Edukacja włączająca dobrostan uczniów z Gminy Lipnica Wielka”

Celem głównym projektu jest wdrażanie edukacji włączającej zakładające wsparcie uczniów z niepełnosprawnościami, zaburzeniami zachowania i emocji, z trudnościami w nauce oraz uczniów z doświadczeniem migracji poprzez wsparcie dostępu do kadry psychologicznej dla uczniów oraz podnoszenie jakości edukacji włączającej poprzez szkolenia kadry pedagogicznej i nabycie kompetencji przez 63 nauczycieli (54 K, 9 M) tj. 90 % objętych projektem a także działania mające na celu upodmiotawianie 15 uczniów (4 dz, 11 ch.) z niepełnosprawnościami i wzmacniających 170 rodziców (135 K, 35M) na terenie Szkół Podstawowych w Gminie Lipnica Wielka w okresie do 31.07.2026 r.

(M.M.)

Co słyszeć w Szkole Podstawowej Nr 1

Koniec roku kalendarzowego jak i pierwsze miesiące nowego roku znowu obfitowały w naszej szkole w przeróżne, ciekawe wydarzenia, był to zarówno czas nauki i wykazywania się różnymi talentami w przeróżnych konkursach a tym samym rozwijania zainteresowań, jak i czas działalności charytatywnej, wycieczek, wyjazdów i spotkań z interesującymi ludźmi...

Akcje Charytatywne – Wolontariat – Projekty

W grudniu i styczniu, pamiętając o tym, że okres Bożego Narodzenia to przede wszystkim czas otwierania swojego serca na Bożą Miłość i niesienia jej innym, pamiętaliśmy o potrzebujących.

Wyrażało się to w uczestnictwie w różnorodnych akcjach organizowanych zarówno w szkole jak i przez inne instytucje (np. zbiórka mikołajkowa dla Podhalańskiej Grupy

Tuż przed feriami doszło także w naszej szkole, w ramach projektu „Mieć wyobraźnię Miłosierdzia”, do budzącego nadzieję i radość spotkania z seniorami, którzy mieli okazję obejrzeć spektakl bożonarodzeniowy, wysłuchać recytatorów i gawędziarzy oraz włączyć się w kolędowanie przygotowane przez parafialną scholę. Natomiast po feriach klasa VIII miała okazję wnieść odrobinę świąteczną w codzienność

Poszukiwawczo-Ratowniczej, zorganizowanie dorocznego spotkania z Mikołajem dla podopiecznych „Barki”, uczestnictwo w Międzynarodowym Dniu Wolontariusza, organizowanym przez Fundację im. Adama Worwy, akcja „Świąteczny skrzat” w ramach projektu „Mieć wyobraźnię Miłosierdzia” i przekazanie uzyskanych funduszy dla powodzian i na Szlachetną paczkę, przekazanie na licytację ozdób świątecznych i wsparcie tym samym Stowarzyszenia „Gdzie Dwóch albo Trzech”, kolędowanie misyjne i kwestowanie na rzecz dzieci z Demokratycznej Republiki Konga).

podopiecznych domu dla seniorów w Zaskalu, natomiast klasa VII spotkała się z niepełnosprawnymi chłopakami, mieszkańcami DPS-u w Białce Tatrzańskiej. Dla seniorów z naszej miejscowości zostały także zorganizowane warsztaty z technologii i korzystania z internetu w ramach projektu „Szkoła międzypokoleniowa”. Natomiast w marcu 2025 ruszyła realizacja projektu „Edukacja włączająca do brostanem uczniów z Gminy Lipnica Wielka”.

Wycieczki

Mimo zimy, mieliśmy okazję uczestniczyć w wyjazdach do OCK na spektakle „Historie biblijne” oraz „Wilk i zając” a także, korzystając z jej uroków, w wycieczce na lodowisko.

Konkursy – Zawody

W naszej szkole, w ciągu kilku ostatnich miesięcy, uczniowie mieli okazję wziąć udział w różnorodnych konkursach poszerzających ich wiedzę oraz rozwijających ich zainteresowania. Mogą się oni

Konkursu Piosenki Angielskiej (te same uczestniczki), I i III miejsce oraz wyróżnienie siódmostoklasistek biorących udział w Powiatowym Konkursie Wiedzy o Hiv/AIDS (W. Michalak, N. Janowiak, M. Dziubek).

także poszczycić wyjątkowymi osiągnięciami. Wspomnijmy po pierwsze o awansie naszych uczniów do etapu rejonowego w konkursach kuratorskich z j. angielskiego (Joanna Łysiak z kl. VIII), historii (Krystian Wnenk z kl. VIII), biologii (Wiktoria Michalak z kl. VII) i matematyki (Wiktoria Michalak z kl. VII) oraz zakwalifikowaniu się do etapu wojewódzkiego z konkursu biblijnego ucznia klasy VI – Krystiana Gombarczyka. Uczeń ten wykazał się także wiedzą i umiejętnościami z języka angielskiego w Międzyszkolnym Konkursie Wiedzy na temat krajów anglojęzycznych, uzyskując III miejsce.

Inne sukcesy naszych uczniów to także: nagroda Magdaleny Dziubek w Powiatowym Konkursie Plastycznym Dzieci i Młodzieży pt. „Boże Narodzenie i tradycje w moim domu”, sukcesy wielu uczniów w Gminnym Konkursie Szopek i Ozdób Bożonarodzeniowych, czołowe miejsca najmłodszych uczestniczek Gminnego Konkursu Kolęd i Pastoralek (tj. A. Kłozyk, K. Michalak, A. Marmuły, A. Szeligi, A. Gombarczyk) oraz Gminnego

Dużo radości i satysfakcji przyniósł ponadto Przegląd Recytatorów i Gawędziarzy im. A. Skupnia-Florka w Białym Dunajcu, na etapie wojewódzkim. Zakwalifikowało się do niego aż 6 uczniów naszej szkoły, z 11 uczestników gminnego konkursu. Wyróżnienie w kategorii recytatorów kl. I-III otrzymał Szymon Kidoń z kl. II, natomiast w kategorii gawędziarzy IV-VI wyróżniona została Karolina Kłozyk. Oprócz nich w etapie wojewódzkim naszą szkołę reprezentowały: Julia Kucek z kl. IV, Aleksandra Mikłusiak z kl. V, Wiktoria Michalak z kl. VII oraz Wiktoria Olesińska z kl. VII. Gratulujemy wszystkim, gdyż konkurencja była ogromna!

Kolejnym sukcesem mogą poszczycić się uczestnicy Gminnego Turnieju Tenisa Stołowego (I miejsce – K. Zahora w kat. młodszych i F. Zahora w kat. starszych, II miejsce – P. Zahora z kl. II i P. Janowiak z kl. VIII oraz III miejsce – K. Papierz z kl. VII) oraz zawodniczki biorące udział w Gminnych Zawodach Piłki Siatkowej Dziewcząt (srebro drużyny klas VII-VIII).

Wydarzenia i uroczystości

Właściwie w każdym tygodniu nauki uczniowie szkoły w Murowanicy mieli okazję uczestniczyć w ważnych uroczystościach, spotkaniach organizowanych w szkole lub gminie albo ciekawych projektach, innowacjach i akcjach kształtujących ich postawy, ukazujących nieprzemijające wartości, zachęcających do czytania, poszerzających ich horyzonty myślowe, a jednocześnie urozmaicających codzienną, szarą rzeczywistość szkolną. Nie sposób ich

wszystkich wymienić. Były to np. uroczyste obchody Dnia Babci i Dziadka, wręczenie stypendiów naukowych i sportowych, opłatek szkolny oraz ten z udziałem rodziców i gości, przedstawienie profilaktyczne „Sąd nad

papierosem”, warsztaty przyrodnicze, żywa lekcja historii, wizyta policjantów oraz straży granicznej, randka w ciemno z ... książką, dyskoteka karnawałowa.

*Tekst: Katarzyna Buroń
Foto: Archiwum SP Nr 1*

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Józefiny i Emila Mików – co słyszeć?

Znany autor powieści dla dzieci i młodzieży, Edmund Niziurski, powiedział: „Szkoła to jest taki karmnik, gdzie każdy ptak-uczeń musi dziobać, czy mu się chce, czy nie”. Wielu uczniów naszej szkoły uczestniczy aktywnie w wydarzeniach szkolnych i gminnych, spotkaniach, konkursach, innowacjach, warsztatach i wycieczkach, z czego bardzo się cieszymy

Wydarzenia kulturalne i artystyczne

W rocznicę śmierci Patronów naszej szkoły przygotowaliśmy koncert poświęcony pamięci Józefiny i Emila Mików, koncentrujący się na ich działalności muzycznej i artystycznej. Wydarzeniu towarzyszył konkurs plastyczny. Kolejnym ważnym punktem szkolnych obchodów była akademie z okazji Dnia Edukacji Narodowej – dzień, w którym wyraziliśmy wdzięczność nauczycielom za ich trud, cierpliwość i zaangażowanie w kształtowanie uczniowskich postaw. Szczególnym momentem dla pierwszoklasistów było pasowanie na ucznia, podczas którego oficjalnie stali się częścią szkolnej społeczności.

Uroczystości związane ze Świętem Niepodległości wzbogaciło przedstawienie połączone z akcją „Szkoła do hymnu”. Był to czas refleksji nad historią oraz wartościami takimi jak patriotyzm, szacunek i odpowiedzialność. Warto również wspomnieć o żywej lekcji historii, upamiętniającej ważne wydarzenie – 1000-lecie koronacji pierwszego króla Polski, Bolesława Chrobrego, w 1025 roku.

W okresie Bożego Narodzenia obejrzyliśmy dwie wyjątkowe inscenizacje: „**Wehikuł czasu**”, widowisko przygotowane przez Szkolne Koło Teatralne, oraz jasełka pt. „**Brak sensu jest bez sensu**”, w wykonaniu scholi Adonai. W obu spektaklach mocno wybrzmiało przesłanie o miłości Boga i bliźniego.

Konkursy i zawody sportowe

Uczniowie brali udział i osiągnęli bardzo dobre wyniki w licznych konkursach, do których należą: Gminny Konkurs Szopek i Ozdób Bożonarodzeniowych, Gminny Konkurs Recytatorsko-Gawędziarski im. Piotra Borowego, Gminny Konkurs „Na orawsko bojkę”, Gminny Konkurs Pieśni Patriotycznej „Ojczyzno ma”, Konkurs Literacki im. Piotra Borowego organizowany przez Orawską Bibliotekę Publiczną w Jabłonce, Konkurs Plastyczny „Babio-górski Park Narodowy w oczach dziecka”, Międzyszkolny

Konkurs Wiedzy o Kanadzie i Niemczech. W I okresie nie zabrakło też emocji sportowych. Jedną z nich był V Memoriał Józefiny i Emila Mików w tenisie stołowym, Mistrzostwa Gminy Szkół Podstawowych w piłce siatkowej dziewcząt – nasza drużyna awansowała do rozgrywek wyższego szczebla, szkolny turniej FIFA 2025. Gratulujemy wszystkim uczestnikom konkursów oraz zawodów sportowych i życzymy dalszych sukcesów.

Innowacje i projekty

Na każdym etapie edukacyjnym uczniowie mogli pogłębiać wiedzę przez osobiste doświadczenie i zabawę. Umożliwiały to liczne innowacje i projekty realizowane w naszej szkole: „Odkrywamy tajemnice emocji”, „Empatyczna klasa”, „Godzina dla młodych głów”. Zajęcia pomagały lepiej rozumieć emocje i wskazywały, jak sobie z nimi radzić w różnych sytuacjach. Kolejne innowacje miały charakter dydaktyczno - wychowawczy: „Zdrowe życie i pierwsza pomoc”, „Pięknie mówić każdy może”, „Laboratorium małego chemika”, „Mały ekolog” czy „Logoprymki w świecie mowy”.

Nasza szkoła aktywnie wspiera rozwój sportowy i promuje zdrowy tryb życia, uczestnicząc w rządowym programie „Aktywny do kwadratu”. W ramach inicjatywy organizujemy zajęcia z piłki siatkowej, które cieszą się dużym zainteresowaniem wśród uczniów.

Każde z tych przedsięwzięć angażowało wielu uczniów lub całe klasy, odbywało się w przyjaznej atmosferze i sprzyjało kształtowaniu postaw lojalności, współpracy oraz życzliwości. Dodatkowo, projekty te umożliwiały zdrową rywalizację między klasami, rozwijając jednocześnie umiejętności i zainteresowania uczniów.

Szkolne wycieczki niezapomniane...

Wszystkie podróże, małe i duże, po prostu na długo pozostają w pamięci. Dzieci uczestniczyły w warsztatach edukacyjnych „Od ziarna do chleba” w Orawskim Parku Etnograficznym w Zubrzycy Górnej, odwiedziły Mini ZOO w Spytkowicach, obejrzały spektakl pt. „Królowa Śniegu” oraz „Wilk i zając” w OCK w Jabłonce. Za sprawą Gminnej Biblioteki Publicznej w Lipnicy Wielkiej wzięły udział w interesującym spotkaniu z autorką książek dla dzieci panią Justyną Bednarek – było to niezapomniane „skarpetkowe spotkanie”. Uczniowie obejrzały spektakl „Ania z Zielonego Wzgórza” w MOK-u w Nowym Targu oraz zwiedzili zabytkowy cmentarz na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem oraz wędrowali szlakami Tatrzańskiego Parku Narodowego. W kolejnych wycieczkach wyjeżdżali do Krakowa, zwiedzili liczne zabytki Starego Miasta oraz Muzeum Archeologiczne i Muzeum Lotnictwa, udali się również na cmentarz Salwatorski, gdzie minutą ciszy uczcili pamięć Patronki szkoły i złożyli kwiaty na grobie Józefiny Mikowej.

Podziękowania dla pani Bogusławy Hetmańskiej

Każdy początek ma swój koniec, który jest nowym początkiem. Tak można by powiedzieć o kolejnych etapach życia człowieka. Przejście na zawodową emeryturę pani Bogusławy Hetmańskiej stało się okazją do złożenia jej podziękowań i życzeń podczas uroczystego apelu. Pani Bogusława przez wiele lat uczyła matematyki i chemii w lipnickich szkołach, była wychowawcą wielu absolwentów, pracowała z pasją, uczyła kreatywności i szacunku do drugiego człowieka. W stronę pani Bogusi popłynęło wiele ciepłych słów i podziękowań od Wójta Gminy Lipnica Wielka, Dyrektora Centrum Usług Wspólnych w Lipnicy Wielkiej, Dyrekcji Szkoły Podstawowej nr 2, koleżanek i kolegów z pracy. Wdzięczni uczniowie naszej szkoły swoje podziękowania i życzenia wypowiedzieli wierszem: „Niech się dalej mnoży szczęście w Pani życiu, niech radość zawsze gości na Pani obliczu. Pamiętać będziemy, nawet i po latach: Pani była najlepszym matematykiem świata!”.

Anna Cymerman, Edyta Mikłusiak

W Szkole Podstawowej Nr 3

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Małopolski Program Wspierania Uczniów

W roku szkolnym 2024/2025 w Szkole Podstawowej nr 3 im św. Stanisława Kostki w Lipnicy Wielkiej realizowany jest projekt Małopolski Program Wspierania Uczniów, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027.

Uczniowie biorący udział w projekcie uczestniczą w warsztatach, podczas których, rozwijają kompetencje niezbędne do efektywnego działania zarówno w życiu szkolnym jak i codziennym. Warsztaty umożliwiają im doskonalenie kreatywności, samodzielnego myślenia oraz zdolności zapamiętywania, a także rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i skutecznego wyznaczania celów. Uczestnicy mają okazję lepiej poznać swoje mocne i słabe strony, budując przy tym postawę asertywności i ucząc się efektywnej komunikacji. Dzięki angażującym zadaniom, grom i zabawom, rozwijają również zdolność kreatywnego rozwiązywania problemów oraz planowania działań, co stanowi cenny fundament dla dalszego rozwoju.

Wspólnie spędzony czas jest też okazją do integracji uczniów z różnych klas. Dodatkowo uczestnicy będą mieć możliwość wzięcia udziału w konkursie oraz uczestnictwa w wycieczce edukacyjnej.

Monika Dziubek

Dzień Wolontariatu

Dnia 18 marca 2025 r. odbyła się akademia z okazji Dnia Wolontariatu. Uczniowie z klasy VI zaprezentowali wzruszające przedstawienie, które ukazywało historię Agaty zmagającej się z niepełnosprawnością ruchową.

Dziewczynka ta, mimo swojej niepełnosprawności, potrafiła cieszyć się życiem, a inni docenili ją, jak dowiedzieli się, że osiąga sukcesy w szachach. Program wzbogacony był o piękne piosenki oraz scenkę klasy VIII, w której trzy czarodziejki chciały wyczarować, by ludzie tak samo myśleli, to samo lubili, tak samo wyglądali. Niestety szybko zorientowały się, że to nie jest dobre rozwiązanie. Najważniejsze, by społeczeństwo tolerancji się nauczyło, zrozumienia, szacunku do drugiego człowieka.

Druga część naszego programu to wyjątkowe odwiedziny gości pani Jolanty Łapsej z Fundacji im. A. Worwy, podopiecznego Karola Bryniarskiego oraz jego mamy.

W czasie spotkania społeczność naszej szkoły miała okazję poznać wyjątkową historię chłopca. Wychowankowie dowiedzieli się o pasjach chłopaka, marzeniach, planach na przyszłość, ale też o trudnościach związanych z chorobą. Pokazał nam, że można mieć piękne życie pomimo niepełnosprawności oraz uświadomił uczniom jak wielką siłę mają relacje z rówieśnikami i ich wsparcie.

Na zakończenie chętne osoby mogły porozmawiać z Karolem o piłce nożnej, a klasa VIII miała wspólną integrację.

Wieści Ze Szkoły Podstawowej Nr 4

W orawskich sercach Bóg się rodzi

Boże Narodzenie i kolędowanie to czas niezwykły. To czas, kiedy spotykamy się i radujemy z narodzin Jezusa Chrystusa, dzielimy się opłatkiem, śpiewamy kolędy i cieszymy się wzajemną obecnością.

Tradycje związane z tym okresem niosą ze sobą ciepło i piękno, przypominając o istocie miłości, pokoju i bliskości.

Kolędowanie w Szkole Podstawowej nr 4 im. dr Emila Kowalczyka w Lipnicy Wielkiej, które było

połączone z obchodami 50- lecia Dziecięcego Zespołu Regionalnego „Orawianie” im. Heródka, po raz kolejny pokazało, jak ważne jest pielęgnowanie tradycji i angażowanie dzieci w kulturę regionalną.

Uroczystość rozpoczęła się od

powitania wszystkich obecnych przez Panią Dyrektorkę Bożenę Marcinek, która podkreśliła znaczenie podtrzymywania regionalnych tradycji i wspólnego świętowania oraz powitała zaproszonych gości, wśród których byli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Pan Mateusz Lichosyt, pierwszy Wójt Gminy Franciszek Adamczyk, Przewodniczący Rady Gminy Andrzej Karkoszka, Z-ca Przewodniczącego Rady Gminy Józef Rudnicki, Pani Janina Kowalczyk, Pan Marcin i Karolina Kowalczykowie z córką, Z-ca BgPN Konrad Gonciarzyk, Pani Janina Karkoszka, kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy, radni i sołtysi, przedstawiciele Małolipnickiej Rodziny Kolpinga, Zespołu Małolipnicanie, byli członkowie zespołu „Orawianie”, Grono Pedagogiczne SP4, rodziny uczniów i przyjaciele szkoły.

Następnie uczniowie klasy II oraz ich koledzy ze starszych klas zainscenizowali tradycyjną orawską wigilię, przypominając nam obrzędy i zwyczaje praktykowane przez naszych dziadków na Orawie. Nie zabrakło również świątecznych wierszy pisanych przez naszego Patrona Szkoły dra Emila Kowalczyka. Dzieci z oddziału przedszkolnego zachwyciły nas natomiast swoimi niezwykłymi, orawskimi jasełkami, w których wcieliły się w postaci z betlejemskiej stajenki, przekazując nam piękne przesłanie miłości, pokoju i nadziei. Wreszcie na scenę wkroczył Dziecięcy Zespół Regionalny „Orawianie” pod przewodnictwem instruktora Pana Szymona Haniaczyka, który swoją obecnością wniósł niepowtarzalny klimat orawskich pastorałek, zabaw, tańców, muzyki i śpiewu.

Niezwykłą atmosferę tego

kolędowania podkreślała przygotowana przez Lucynę Łowas, Bogusławę Lichosyt, Magdalenę Jasiurę i Annę Pastwę piękna scenografia orawskiej izby, z jej charakterystycznymi elementami, takimi jak drewniane meble, ręcznie robione przedmioty codziennego użytku oraz wyroby rzemieślnicze. W takiej przestrzeni można było poczuć ducha dawnej Orawy, gdzie czas zdawał się płynąć wolniej, a każda chwila nabierała szczególnego znaczenia. Szopka betlejemska, wykonana na wzór orawskiej stajni, położona wśród zielonych smreków na tle gwiazdzistego nieba, gdzie gwiazda betlejemska wskazywała drogę pastuszkom, stanowiła doskonale uzupełnienie tej scenerii. Wszystko to, zarówno w kontekście orawskiej izby, jak i szopki, tworzyło niezwykłą, pełną ciepła i magii atmosferę.

Po występach uczniów i Zespołu rozpoczęło się wspólne kolędowanie i biesiadowanie przy suto zastawionych stołach przygotowanych przez rodziców. Śpiewom kolęd i pastorałek nie było końca, a do zabawy dołączyli wszyscy – dzieci, rodzice, dziadkowie i zaproszeni goście. Wspólnie grano na tradycyjnych, orawskich instrumentach, tańczono i śpiewano, tworząc niezapomnianą atmosferę. Radość i uśmiech towarzyszyły każdemu, a chwile spędzone w takim gronie napełniały serca ciepłem i poczuciem wspólnoty. Szczególnie pięknie widać było, jak różne pokolenia łączą się w tej tradycji – dzieci uczyły się od dziadków, a młodsze pokolenie przekazywało radość i energię starszym.

Wspólne kolędowanie połączone z zabawą stało się pomostem między pokoleniami, łączący serca wszystkich obecnych, tworząc więzi, które przetrwają na długo. Orawskie kolędowanie w naszej szkole było niezapomnianym wydarzeniem, przypomniało wszystkim o sile tradycji, znaczeniu wspólnoty i wyjątkowości Świąt Bożego Narodzenia.

*Lucyna Łowas, Magdalena Jasiura,
fot. B. Brenkus*

Obchody Święta Patrona Szkoły dra Emila Kowalczyka w 20. rocznicę śmierci

Upamiętnienie postaci naszego patrona, pedagoga, społecznika i wielkiego przyjaciela przywarówczańskiej wspólnoty.

W dniach 22-24 lutego 2025 roku społeczność Lipnicy Wielkiej uczciła pamięć dra Emila Kowalczyka – pedagoga, regionalisty i społecznika, który pozostawił trwały ślad w historii Orawy.

Uroczystościom przewodniczyła Dyrektorka Szkoły Bożena Marcinek. Uczestniczyli w nich członkowie rodziny Patrona: Janina Kowalczyk, Robert Kowalczyk, Karolina i Marcin Kowalczykowie z córką Emilią i synem Janem, Anita Pagacz, Zofia Kupiszewska z synem, przyjaciele, przedstawiciele władz oraz lokalnej społeczności.

Obchody rozpoczęły się 22 lutego międzypokoleniowym spotkaniem członków i sympatyków Zespołu „Orawianie”, który założył dr Emil Kowalczyk. Nie mogło więc zabraknąć specjalnego występu dzieci, które zaprezentowały tradycyjne tańce, śpiewy i zabawy orawskie, przygotowane pod okiem instruktora pana Szymona Haniaczyka. „Orawianie” złożyli muzyczny hołd naszemu Patronowi, wykonując pieśń „Kiedy góral umiera”. Zespołowi towarzyszyli Państwo

Karolina i Marcin Kowalczykowie i ich córka Emilia. W otwartej dyskusji goście zgromadzeni w Muzeum Państwa przy Szkole Podstawowej nr 4 wspominali Doktora jako dyrektora szkoły, pedagoga, badacza kultury orawskiej, poetę i samorządowca.

23 lutego odprawiona została uroczysta Msza Święta w intencji dra Emila Kowalczyka, której muzyczną oprawę zapewnił Zespół „Orawianie”. Kazanie w gwarze orawskiej wygłosił wychowanek Patrona Ojciec Samuel Andrzej Węgrzyn. Po nabożeństwie przedstawiciele rodziny, władz, uczniów, rodziców i społeczności lokalnej odwiedzili jego grób, gdzie złożono kwiaty i znicze.

Kulminacją obchodów była uroczysta akademicka 24 lutego w Szkole Podstawowej im. dr Emila Kowalczyka. W jej trakcie przypomniano zasługi Patrona oraz jego ogromny

wpływ na rozwój edukacji i kultury na Orawie. Uczniowie szkoły oraz Zespół „Orawianie” zaprezentowali poruszający program artystyczny, który wprowadził zgromadzonych w świat orawskich tradycji i wartości, tak bliskich doktorowi Kowalczykowi. Ważnym momentem było również rozstrzygnięcie Gminnego Konkursu Plastycznego „Życie i działalność Emila Kowalczyka -pedagoga, regionalisty, społecznika i samorządowca”. Prace uczniów były pięknym świadectwem szacunku do dra Emila Kowalczyka, a także pomysłowości i kreatywności. Wydarzenia uświetnili swą

obecnością:
 Mateusz Lichosyt – Wójt Gminy Lipnica Wielka
 Posłowie: Anna Paluch, Edward Siarka
 Senator Jan Hamerski
 Julian Kowalczyk – Prezes Zarządu Głównego Związku Podhalan w Polsce
 Przedstawiciele świata nauki: prof. Stanisław Hodorowicz, prof. Antoni Wontorczyk, dr Maria Jazowska-Gumulska, dr Barbara Zgama, dr Marek Liszka
 Przyjaciele Patrona: Ryszard Remiszewski i Antoni Krzewniak
 Janina Karkoszka- wieloletnia dyrektor

Szkoły i wychowanka Doktora Andrzej Karkoszka- Przewodniczący Rady Gminy wraz z radnymi Franciszek Adamczyk- pierwszy Wójt Gminy Lipnica Wielka
 Konrad Gonciarczyk- Wicedyrektor Babiogórskiego Parku Narodowego
 Józef Szperlak- Prezes Banku Spółdzielczego w Jabłonce
 Kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy Lipnica Wielka
 Ojciec Ksawery Stanisław Ogórek – kapelan Zespołu „Orawianie”

Przedstawiciele Parafii Św. Łukasza, siostry Albertynki, reprezentanci instytucji kulturalnych i edukacyjnych oraz dawni współpracownicy i sympatycy Patrona.

Tegoroczne obchody były pełne wzruszeń, refleksji i dumy z dziedzictwa, które pozostawił po sobie doktor Emil Kowalczyk. Jego życie i działalność wciąż inspirują kolejne pokolenia do pielęgnowania orawskiej kultury oraz pracy na rzecz dobra wspólnego.

*Autorzy: Bożena Marcinek, Agnieszka Gombarczyk,
 Beata Rudnicka / fot. B. Brenkus*

Co się działo w Szkole Podstawowej w Kiczorach

Kolędowanie

Czas Świąt Bożego Narodzenia to wyjątkowy okres w roku, przepełniony ciepłem, radością i miłością. To także okazja do wspólnego kolędowania.

W Szkole Podstawowej im. Bł. Jana Pawła II w Kiczorach odbyło się kolędowanie, czyli spotkanie społeczności szkolnej, rodziców i zaproszonych gości.

W czwartek 15 stycznia 2025 r. zebrał się na wspólne kolędowanie społeczność kiczorzańskiej. Pan Dyrektor Tomasz Kramarz powitał przybyłych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły oraz gości: zastępcę Wójta Gminy Lipnica Wielka-Jakuba Dyrca, Dyrektora Publicznego Przedszkola w Kiczorach-Lucynę Fitak, sołtysa wsi Kiczory-Przemysława Szymka. Następnie zaprosił wszystkich do obejrzenia programu artystycznego: tradycyjnego orawskiego kolędowania w wykonaniu chłopców z klas III-VI, jasełek w wykonaniu klasy 0 oraz przedstawienia pt. „Opowieść wigilijna” w wykonaniu naszego szkolnego koła teatralnego.

Poprzez występy, śpiew kolęd i pastorałek uczniowie przenieśli nas w radosną atmosferę świąt. Była to doskonała okazja do wspólnej integracji. Świąteczna dekoracja oraz zaprezentowany program wprowadził uczestników spotkania w szczególny, uroczysty nastrój.

Po skończonym programie artystycznym cała społeczność udała się na szkolną stołówkę na poczęstunek oraz na wspólny śpiew kolęd, tym razem przy akompaniamencie prawdziwych muzyków: Eugeniusza Karkoszki, Władysława Antańczyka, Tadeusza Olszowego i Grzegorza Kocura.

Serdecznie dziękujemy Wszystkim za przybycie.

Wyjazd na lodowisko do Jabłonki

11 lutego 2025 r. uczniowie naszej szkoły wyjechali na lodowisko do Jabłonki. Celem wycieczki była nauka jazdy na łyżwach, dla niektórych doskonalenie techniki jazdy, integracja oraz oczywiście dobra zabawa.

Na lodowisko dotarliśmy po godzinie 9.00. Następnie udaliśmy się do wypożyczalni, aby przygotować się do wejścia na lód. Szybko otrzymaliśmy łyżwy i udaliśmy się w kierunku lodowiska. Całe lodowisko było do naszej dyspozycji. Jazda na łyżwach okazała się świetną zabawą. Uczniowie chętnie poddali się łyżwiarskim szaleństwom.

Każdy jeździł jak umiał: jedni szybciej, drudzy wolniej, jeszcze inni przy bandach, ale każdy z uśmiechem na twarzy pokonywał kolejne okrążenia lodowiska. Mimo iż niektórzy po raz pierwszy mieli łyżwy na nogach, szybko nauczyli się jeździć i obyło się bez bolesnych upadków. Niestety wszystko co dobre i przyjemne szybko się kończy. Po dwóch godzinach jazdy trochę zmęczeniu, ale uradowani musieliśmy zejść z lodowiska, oddać łyżwy i udać się w drogę powrotną.

Wyjazd był bardzo udany, gdyż pozwolił nam zrelaksować i odprężyć się oraz wzmocnić naszą sprawność fizyczną. Ponadto wszyscy wspólnie uznaliśmy, że wyjazd spełnił wszystkie wcześniej założone cele i dlatego też należy go w przyszłości koniecznie powtórzyć.

Dzień Babci i Dziadka

16 stycznia 2025 r. w naszej szkole odbył się Dzień Babci i Dziadka. Z zaproszenia wnuków skorzystało wiele babć i dziadków, czego najlepszym dowodem była duża frekwencja.

Babcia i dziadek to słowa, które każdemu dziecku kojarzą się z ciepłem, miłością i wszystkim, co dobre. Nikt inny nie ma tyle cierpliwości, zrozumienia i zwykłej ludzkiej życzliwości. Dlatego dzieci wraz z Paniami: Marią Polańską-Nowak i Mariolą Łuką przygotowały swój program artystyczny, w którym pokazały swoje umiejętności muzyczne, taneczne oraz recytatorskie.

Dumni dziadkowie ze wzruszeniem podziwiali występy swoich milusińskich, a dzieci odważnie i bez tremy reprezentowały swoje umiejętności. Wnuki dla swoich dziadków przygotowały laurki oraz wręczyły prezenty. Następnie wszyscy zostali zaproszeni na słodki poczęstunek. Kochani! Z okazji Dnia Babci i Dziadka życzymy Wam wszystkiego o czym marzycie i pragniemy Wam podziękować za Wasz trud i ciężką pracę.

Tekst i foto: Gabriela Trzop

Prywatne Przedszkole Bajkowa Kraina

VI Gminny Konkurs Kolęd i Pastorałek dla Najmłodszych

Protokół z VI Gminnego Konkursu Kolęd i Pastorałek dla Najmłodszych, który odbył się w Domu Ludowym w Lipnicy Wielkiej w dniu 13.01.2025 roku

Komisja w składzie: Karolina Kowalczyk – przewodnicząca, s. Helena Stopa – członek oraz Stanisława Michalak – członek, dokonała oceny uczestników przeglądu i postanowiła przyznać następujące miejsca:

Kategoria 3-latki

Miejsce I: Kaja Karkoszka, Aleksander Kurek, Aleksandra Fitak, Liliana Mikłusiak, Marlena Paniak, Adam Szeliga

Kategoria 4-latki

Miejsce I: Oliwia Dudziak, Kamila Jazowska, Olek Wilk-Juraszek

Miejsce II: Lena Fitak, Igor Styruła, Julia Gwiżdż

Miejsce III: Krystian Brandys, Hanna

Janowiak, Aleksander Kadłubek

Kategoria 5-latki

Miejsce I: Kamila Michalak, Oliwia Spizewska, Sara Stefaniak

Miejsce II: Marek Ignaciak, Luiza Janowiak, Milena Rapacz, Maja Smreczak, Karolina Wojtusiak, Sebastian Żurek

Miejsce III: Lena Fitak, Natalia Ignaciak, Marek Janowiak, Zuzanna Kulak, Zuzanna Stopaik, Luiza Šturek

Kategoria 6-latki

Miejsce I: Zofia Bandyk, Aleksandra Kłozyk, Oskar Kobroń

Miejsce II: Jowita Brenkus, Łucja Łowas, Alicja Marmuła, Błażej Mikłusiak, Aleksandra Szczerba

Miejsce III: Sara Bandyk, Anna Gombarczyk, Aleksander Socha, Aleksandra Szeliga

Organizatorzy wyrażają wielki podziw za wszystkie świetnie

przygotowane występy dla dzieci, opiekunów oraz rodziców. Poziom konkursu był wyrównany i wysoki. Dziękujemy za dbałość stroju, odpowiednio do prezentacji. Cieszy również tak liczna obecność na sali rodzin małych artystów.

foto: E.M.

Z życia Publicznego Przedszkola w Kiczorach

II Gminny Konkurs Piosenki Angielskiej „You can sing”

W piątek, 21 lutego 2025r., w Domu Ludowym w Lipnicy Wielkiej, odbyła się druga edycja Konkursu, w którym wzięło udział aż 50 uczestników w wieku od 3 do 6 lat, którzy zaprezentowali swoje umiejętności wokalne w języku angielskim.

Komisja konkursowa w składzie: Karolina Kowalczyk- przewodnicząca, Katarzyna Pałka- członek jury oraz Damian Michalak- członek jury, wyłoniła laureatów wśród występów solowych oraz duetów, przyznając nagrody wszystkim uczestnikom konkursu. Mali artyści zachwycili

komisję oraz publiczność nie tylko śpiewem, lecz także strojami, rekwizytami oraz układami tanecznymi.

Organizatorzy serdecznie gratulują wszystkim Uczestnikom, Rodzicom oraz Nauczycielom za trud włożony w przygotowanie występów, a także pomysłowość i oryginalność

interpretacji muzycznych. Mamy nadzieję, że Konkurs „You Can Sing!” na stałe wpisze się w kalendarz wydarzeń kulturalnych naszej gminy, inspirując kolejne pokolenia młodych Artystów.

Do zobaczenia za rok!

Tekst: Katarzyna Pałka
Foto: Ewa Magiera

Jasełka w przedszkolu

19 i 20 grudnia 2024 r. w Publicznym Przedszkolu, w grupie „Pszczółki” oraz „Żabki” odbyły się uroczyste *Jasełka*. Dzieci wystawiły historię narodzin małego Jezusa.

Predstawienia w obydwóch grupach były wyjątkowym wydarzeniem. Mali artyści przebrani za aniołków, pastuszków, Józefa, Marię i Trzech Królów utworzyli niezwykłą atmosferę przed nadchodzącymi świętami Bożego Narodzenia. Niezwykła choreografia podczas tańców aniołków, nastrojowa muzyka

Noel oraz melodia *zbojnicka* podczas tańca *pastuszków* przyczyniły się do uświetnienia całości występu. Rodzice nie stronili od wzruszeń oraz słów uznania za przygotowanie i wyćwiczenie tak małych artystów.

Po przedstawieniach w każdej z grup, zostały rozdane nagrody za konkurs organizowany w przedszkolu

Na najładniejszą ozdobę Bożonarodzeniową, który cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem wśród przedszkolaków. Na koniec wydarzenia wszyscy udali się na wspólny poczęstunek i kolędowanie.

*„Moja droga babciu, mój kochany dziadku,
Jak to dobrze, że Was mam (...)
Niech ta chwila długo trwa!”*

Kolejnym ważnym wydarzeniem była uroczystość z okazji **Dnia Babci i Dziadka**, która odbyła się w grupie

„Żabki” dnia 16 stycznia 2025 r., a u „Pszczółek” w Kiczorach następnego dnia. Przedszkolaki cieszyły się z liczego przybycia swoich ukochanych babć i dziadków, tym bardziej, że mogli przed nimi zaprezentować przedstawienie jasełkowe. Przybyli goście nagrodzili gromkimi i szczerymi brawami swoje pociechy podczas recytacji wierszyków, życzeń i śpiewu piosenek. Po części artystycznej, Dziadkowie i Babcie otrzymali prezenty od swoich wnucząt, a Rodzice zaprosili seniorów na integrację podczas poczęstunku. W trakcie uroczystości była wspaniała atmosfera.

Dziękujemy wszystkim Babciom i Dziadkom za odwiedziny, a Rodzicom za przepyszny poczęstunek. Cieszymy się że Babcie i Dziadkowie chętnie przychodzą do Przedszkola na celebrację swojego święta. Dziękujemy za poświęcony czas wnukom i wnuczkom, który na pewno w przyszłości zapoczątkuje we wspaniałych relacjach międzypokoleniowych.

*„Kocham mocno Babcię, Dziadka
To nie żarty moi mili, dzisiaj im życzenia składam
By sto latek jeszcze żyli!”*

Tekst i foto: Katarzyna Bandyk

Odświeżone i przetłumaczone questy czekają na Was

Nie lada gratka dla naszych turystów z różnych zakątków świata. Odświeżone questy a także ich tłumaczenie na język angielski i słowacki właśnie świeżo odebraliśmy z drukarni.

Questy, świetny sposób spędzenia wolnego czasu to gra terenowa polegająca na rozwiązywaniu wierszowanych zagadek oraz misji do przejścia - za którą na końcu dostajemy nagrodę - pieczętkę, którą należy odbić i zostawić dla następnych łowców skarbów.

Dzięki projektowi „Skarby Górali”

Gminnego Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej z Fundacją Mapa Pasji i 4 innymi GOKami udało nam się w ostatnim czasie odświeżyć i przetłumaczyć 3 orawskie questy:

- Spacerkiem w przeszłość Lipnicy Wielkiej - odświeżony - wersja polska, angielska i słowacka
- W krainie baśni i legend orawskich

- odświeżony - wersja polska i angielska

- Na pasterniku u Moniaków (dla zubrzyckiego skansenu) - wersja polska i angielska

... a inne czekają już w kolejce...

Życzymy udanego, aktywnego i pełnego przygód wypoczynku z naszymi questami.

Przypominamy że:

Wszystkie questy z terenu Orawy w wersji on-line można znaleźć na naszej stronie dla turystów w zakładce Questy - Lipnica Wielka oraz stronach www.skarbygorali.pl i www.questy.org.pl **lub odebrać w wersji papierowej w siedzibach:**

- Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lipnicy Wielkiej.

oprac. K.K.

Szachy dla wszystkich!

W Przywarówce, w ramach działalności MKS Babia Góra, odbywają się cotygodniowe zajęcia szachowe. Inicjatywa ta powstała dzięki zaangażowaniu mieszkańców, którzy dostrzegli potrzebę stworzenia miejsca do nauki i gry w szachy.

Dzięki wsparciu wójta gminy Lipnica Wielka Mateusza Lichosyta udało się zorganizować regularne spotkania w salce pod kaplicą, które są doskonałą okazją do nauki, rozwijania i doskonalenia umiejętności szachowych oraz integracji sympatyków tej królewskiej gry.

Spotkania prowadzi pan Władysław Bandyk – doświadczony instruktor i pasjonat szachów, który z zaangażowaniem pomaga uczestnikom rozwijać ich umiejętności. Dzięki jego doświadczeniu i indywidualnemu podejściu, zarówno osoby dopiero zaczynające swoją przygodę z szachami, jak i ci bardziej zaawansowani, mogą liczyć na cenne wskazówki

i praktyczne porady.

Podczas zajęć uczestnicy mają okazję poznać zasady gry, rozwijać swoje umiejętności strategiczne, analizować ruchy przeciwników, brać udział w przyjacielskich pojedynkach, wymieniać się doświadczeniami i spostrzeżeniami z innymi pasjonatami szachów a także czerpać radość z gry i zdrowej rywalizacji.

Zajęcia mają charakter otwarty, nie ma ograniczeń wiekowych ani wymagań dotyczących poziomu gry – wystarczy chęć do nauki i dobra zabawa.

Spotkania przy szachownicy to nie tylko okazja do rozwijania umiejętności strategicznych i logicznego myślenia, ale również możliwość

integracji społecznej i spędzenia czasu w wartościowy sposób. Gra w szachy uczy cierpliwości, koncentracji, planowania oraz przewidywania ruchów przeciwnika, co ma pozytywny wpływ na rozwój intelektualny zarówno dzieci, jak i dorosłych.

Szachowe spotkania w Przywarówce to wyjątkowa inicjatywa, otwarta dla wszystkich zainteresowanych, bez względu na poziom zaawansowania. To świetna okazja do rozwijania swoich umiejętności i spędzania wolnego czasu w dobrym towarzystwie.

Każdy, kto chce spróbować swoich sił przy szachownicy, jest mile widziany. Wstęp jest wolny i nie wymaga wcześniejszych zapisów.

Miejsce: Salka pod kaplicą w Przywarówce

Termin: Każda sobota, godz. 16:00 – 18:00. Zapraszamy!

tekst: M.J.

Filip Baniowski z kontraktem w Wiśle Kraków

Z przyjemnością informujemy, że mieszkaniec Lipnicy Wielkiej, 18-letni Filip Baniowski, został włączony do kadry pierwszej drużyny Wisły Kraków oraz powołany do reprezentacji Polski U-18. Nowy kontrakt z Wisłą Kraków obowiązywał będzie do 30 czerwca 2026 roku z opcją przedłużenia o kolejny sezon.

Czujemy niesamowitą dumę i trzymamy kciuki za każdy sukces Filipa. Patrzymy z podziwem na Jego wspinanie się po szczeblach kariery piłkarskiej i piękny rozwój.

Znawcy piłkarscy zaznaczają, że Filip dobrze czuje się w dryblingu, grze jeden na jeden, a mijanie rywali przychodzi mu z dużą swobodą.

Gminny Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Lipnica Wielka

W dniu 22 lutego 2025 roku na Hali Sportowej w Lipnicy Wielkiej odbył się Gminny Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Lipnica Wielka.

Do południa odbywały się rozgrywki w ramach szkół podstawowych, a następnie popołudniu odbyły się mecze w kategorii Open. Nagrody, dyplomy i puchary dla najlepszych uczestników wręczali: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Dyrektor GCK Karolina Kowalczyk, Dyrektor SP 2 Edyta Mikłusiak i Sędzia Główny zawodów Andrzej Buroń.

miejsce – Tomasz Pniaczek VI miejsce – Mateusz Kowalczyk

Organizatorami Turnieju byli: Wójt Gminy Lipnica Wielka Mateusz Lichosyt, Gminne Centrum Kultury w Lipnicy Wielkiej oraz Szkoła Podstawowa Nr 2 w Lipnicy Wielkiej. Do zobaczenia za rok.

tekst. K.K., fot. Ewa Magiera

IV Mistrzostwa Małopolski Karate Kyokushin – kolejne tytuły dla naszych zawodników

W sobotę, 8 lutego 2025 r., w hali „Suche Stawy” w Krakowie odbyły się **IV Mistrzostwa Małopolski Karate Kyokushin**. W zawodach wzięło udział 194 zawodników, a nasi reprezentanci znów pokazali ducha walki i ogromne zaangażowanie.

Na podium stanęli:

KUMITE

Kamil Harkabuz – 1 miejsce Antonina Pietrzak – 2 miejsce Sandra Stryszowska – 2 miejsce Oskar Pniaczek – 3 miejsce

KATA

Szymon Gojżewski – 2 miejsce

GRATULACJE dla wszystkich startujących – zarówno dla tych, którzy stanęli na podium, jak i dla tych, którym tym razem się nie udało. Każde zawody to nowe doświadczenie i kolejna lekcja na przyszłość! Dziękujemy Rodzicom za ogromne wsparcie i doping! Wasza energia dodaje skrzydeł naszym zawodnikom.

Brawo dla całej ekipy! OSU!

tekst. D.K.

Z księgozbioru ks. Władysława Pilarczyka

Ryszard M. Remiszewski

Biją dzwony

Na wsi orawskiej wydaje się, iż dzwony biją częściej, inaczej i bardzo tajemniczo. Biją dzwony kościelne i liczne dzwonniczki rozsiane po Groniach, przekazują informacje zakodowaną w dźwiękach.

Na przykładzie wsi Lipnicy Wielkiej postaram się rozszyfrować ten swoisty kod informacyjny.

Trzy dzwony na wieży kościelnej mały, średni i duży oraz czwarty – sygnaturka na dachu kościoła:

- 1/ **na Anioł Pański** w dni powszednie dzwoni dzwon średni
- 2/ **„zezwonianie”**: biją wszystkie dzwony na mszę
- 3/ **„cynGANIE”**: sygnaturką pięć minut przed każdą mszą świętą
- 4/ **na Anioł Pański** w dni świąteczne: zaczyna duży dzwon, a przyłączają się po kolei dwa następne – średni i mały, następuje przerwa i wszystko rozpoczyna się od początku, tak trzy razy.
- 5/ **wieczorem w dni powszednie** dzwoni dzwon średni, w święta duży, a po oddzwonieniu średnim dzwonem na Anioł Pański, dzwoni dodatkowo mały dzwon, „za dusycki”.
- 6/ **„dzwonio na wiyrchy”**: wszystkie dzwony z dwiema przerwami ogłaszają śmierć, lipniczanie mówią w zadumie „no to wiecny mu odpoczynek”.
- 7/ **na pogrzeb** – wynajęty kościelny dzwoni wszystkimi dzwonami gdy kondukt zbliża się do kościoła, i gdy wychodzi z kościoła oraz później podczas opuszczania trumny do grobu.
- 8/ **na chmury** – zaczynał mały dzwon, jak burza się dalej zbliżała przyłączał się średni, gdy już dwa dzwony nie dawały rady, zaczynał bić duży. Do rzadkości należało, że przyłączała się „sygnaturka”, były to sytuacje wyjątkowe, dramatyczne. Obecnie dzwonienia „na chmury” nie praktykuje się. Ponoć przyczyną, jak starzy ludzie mawiają, było chowanie wisielców na ziemi poświęconej, a nie jak obyczaj nakazywał w lesie Kokotka.

9/ **na podniesienie** – tę innowację wprowadził ks. proboszcz Wilczyński, dzwoniła sygnaturka.

Dzwony obsługiwał kościelny i pomocnicy, których sobie sam dobierał.

Dzwonniczki – przez lipniczan zwane po prostu „dzwonki”.

- **na Anioł Pański** – dzwonią codziennie trzy razy
- **na chmury** – dzwonią informując o nadchodzącej burzy
- **na śmierć** – obwieszczały wszystkim o śmierci

„Dzwonki” loretańskie obsługuje zawsze ta sama osoba, mieszkająca najbliżej („przy dzwonku”).

Dzwonienie, jak się przekonałem, to ważny element w życiu codziennym mieszkańców Orawy, a informacja dźwiękowa znajduje adresata

w każdym miejscu – w lesie, w polu, w chałupie.

Chodzenie z trąbą – od czasów monarchii austro-węgierskiej wprowadzono wartę nocną w Lipnicy Wielkiej. Kolejność stróżowania wyznaczał bozynnik według prowadzonej przez siebie listy. Chodziły po dwie osoby od zmroku do świtu. Obowiązek ten spoczywał bez wyjątku na wszystkich. Na przykład wdowa z dzieckiem musiała wynajmować zastępcę.

Początkowo nocna warta chodziła z „trąbą”, a właściwie z długim rogami z madziarskiego wołu. Róg stopniowo obcinano, w końcu został 20-30 cm. kawałek. Z biegiem czasu pozostała tylko nazwa i obowiązek.

Stróżujący po zauważeniu złodzieja czy też pożaru podnosili alarm, trąbiąc w róg. W razie pożaru zawiadamiano kościelnego, który bił w największy dzwon, ale w taki sposób, że serce dzwonu uderzało tylko w jedną ścianę. Zaskakująca dziś nazwa stróżowania znalazła swoje wytłumaczenie.

źródło: „Lipnickie zapiski”, [w: Harnaś nr 13], 1986, s.32

Bandi po wygranej w „Farmie”

Orawska Grupa Teatralna

Święto Patrona w Przywarówce

Jasełka Scholi Adonai

Kadr z filmu o Ludwiku Młynarczyku

Koncert Kolęd w Przywarówce

Koncert na Dzień Kobiet

Turniej piłkarski mistrantów

Debata „Kobieta wczoraj, dziś, jutro”

Zespół Orawskie Roztoki

Poświęcenie nowego auta strażackiego

Przekazanie nowego samochodu strażackiego

Strażacka Orkiestra Dęta

Zespół Orawiacy

Turniej Tenisa Stołowego

GMINNE NOWINY

WYDAWCA: Gmina Lipnica Wielka,

ADRES I SIEDZIBA WYDAWCY: 34-483 Lipnica Wielka 518, tel. 18 26345-95, e-mail: gmina@lipnicawielka.pl

ADRES I SIEDZIBA REDAKCJI: 34-483 Lipnica Wielka 520, tel. 18 26345-57; 18 26346-38, e-mail: biblioteka@lipnicawielka.pl; kultura@lipnicawielka.pl

REDAKCJA: Stanisława Kucek, Karolina Kowalczyk,

SKŁAD I DRUK: Drukarnia MK s.c. 34-400 Nowy Targ, ul. Waksmundzka 63, tel./fax 18 266 48 52, e-mail: mksc@o2.pl, www.drukarniaMK.pl

NAKLAD: 400 egz.